

Departament de Filologia Catalana

Campus Catalunya

Av. Catalunya, 35 - 43002 Tarragona

Tel. 977 559 743 - Fax 977 559 597

adfc@urv.cat

Dr. Francesc Massip Bonet, director

Dr. Xavier Rull Muruzàbal, secretari

Fins al març de 2014: Dr. Jordi Ginebra Serrabou, director

Fins al març de 2014: Dr. Pere Navarro Gómez, secretari

1. Rendició de comptes

Els objectius que en el marc de la planificació estratègica va acordar el Departament de Filologia Catalana per al curs 2013-14 s'articulen al voltant de les àrees següents:

gestió de la plantilla de personal docent i investigador, activitats de recerca i transferència, activitats d'extensió universitària, actuacions d'avaluació i millora, activitats de responsabilitat social i altres activitats que l'Estatut de la URV atribueix als departaments. En els apartats que seguiran s'exposa la concreció de cada una d'aquestes àrees i els resultats, d'acord amb el deure institucional de la universitat de retre comptes de la seva tasca a la societat.¹

2. Direcció estratègica i de govern

2.1 Activitat docent

En l'any acadèmic 2013-14 s'ha completat per primera vegada el quart curs del nou grau de Llengua i Literatura Catalanes, que és, en l'àmbit docent, la tasca a la qual s'han dedicat els principals esforços del Departament, ja que aquest grau és l'ensenyament que absorbeix la major part de la força docent de la nostra unitat departamental. El balanç de la implantació completa del grau és molt positiu: la matrícula ha estat alta, la implicació dels estudiants ha estat notable i els professors s'han compromès en l'adopció de les noves metodologies docents (avaluació continuada, Pla d'acció tutorial, recurs al Moodle, etc). Cal indicar, a més, que el màster d'Estudis Superiors de Llengua, Literatura i Cultura Catalanes (vegeu més endavant) absorbeix també una part important de la dedicació docent del professorat. Finalment, cal destacar que el Departament s'ha implicat en la part docent que li correspon dels graus d'Educació (en el campus Sescelades, en el campus Baix

---

¹ Aquesta memòria es va tancar el 15 de juny de 2014. Abasta el període 1 juny 2013–15 juny 2014.

Penedès i en el Campus Terres de l'Ebre), dels graus de Comunicació Audiovisual, Periodisme i Publicitat i Relacions Públiques, i del primer curs dels graus d'Anglès, Llengua i Literatura Hispàniques, Història i Història de l'Art.

L'actual màster universitari d'Estudis Superiors de Llengua, Literatura i Cultura Catalanes té una matrícula inferior als 20 estudiants. Tenint present aquest fet, des del Departament de Filologia Catalana s'ha engegat una acció per fer créixer el màster: reconvertir-lo en interuniversitari i internacional. Per això es va contactar amb les universitats de Lleida, Perpinyà, Girona, Vic, Andorra i Jaume I de Castelló. Totes tenen una mida semblant a la URV (excepte Andorra) i els seus professors de Filologia Catalana entenen de manera semblant la disciplina. Un màster interuniversitari d'aquest calibre permet eixamplar el radi de captació d'alumnat, tenir una oferta formativa d'alta qualitat amb especialitats i, a més, amb un alt grau de sinergicitat (les universitats tenen enfocaments acadèmics semblants, cosa que permet unir els millors professors-recercadors d'unes determinades especialitats; han col·laborat entre si en diversos àmbits de recerca en Filologia Catalana; i es complementen entre si en un alt grau). A més, es pretén que el fet cultural i sociolingüístic hi tinguin un pes considerable, entenent que llengua, literatura i cultura d'un país no són elements aïllables o segmentables, sinó que van lligats. A tot plegat cal unir-hi la proximitat geogràfica dels campus i la bona connectivitat en mitjà de transport, que ajuda a la mobilitat de professorat i estudiantat, i evita que l'estada d'un estudiant en una universitat li impedeixi de poder anar a una altra (handicap que es troba en màsters interuniversitaris oferts per universitats allunyades entre si). Finalment, no hi ha tan sols internacionalitat, sinó que també hi ha transfrontereritat, de manera que es poden tractar aspectes socials semblants situats a banda i banda de fronteres administratives (UdL, UPVD, UdG, UdA). Aquest màster, doncs, és una solució *ad hoc* a la realitat territorial, cultural, sociolingüística i acadèmica de bona part dels territoris catalanoparlants; i un format així no s'ha posat en pràctica fins avui. Des del curs 2012-2013 es fan gestions a diversos nivells per donar forma a aquest màster nou, i han continuat durant el 2013-2014 per tal de tancar el projecte i fer-lo realitat en el curs 2015-2016.

Quant a les activitats complementàries a l'activitat docent ordinària cal fer referència a la sortida acadèmica amb estudiants, el 2 d'abril de 2014. La van fer els estudiants de tercer i quart del Grau, de l'assignatura Monografies Literàries Catalanes, impartida per Montserrat Corretger. Els alumnes van realitzar la ruta literària Palafrugell i cap de Sant Sebastià, guiada per la Fundació Josep Pla de Palafrugell.

2.2 Promoció de l'ensenyament

El Departament ha fet un esforç important (que té previst d'intensificar a partir del curs que ve) en la tasca de promoció del grau i de l'ensenyament universitari de la llengua i la literatura catalanes. Un esforç que busca la connexió i complicitat amb el professorat de secundària per poder arribar així, cada vegada més, a un major nombre d'alumnes de Secundària i Batxilletat. En concret, durant aquest any 2013-2014 el Departament ha promogut els cursos «La normativa gramatical avui: estat de la qüestió i eines de consulta» i «La literatura a l'aula de secundària i batxillerat: models de treball», del programa Aprofundiments de la URV, que tindran lloc durant la primera quinzena de juliol del 2014.

També ha organitzat les Jornades Un Tast de Lletres, adreçades a secundària. Coordinador: Xavier Rull. Les sessions han estat les següents:

- «In rusticam romanam linguam» (o com el llatí va fer-se català) (Pere Navarro)
- De boca a orella: aproximació a la literatura oral (Mònica Sales)
- La toponímia catalana, un viatge fascinant al territori (Xavier Rull)

Les Jornades han tingut lloc a Tarragona (Aula Magna del Campus Catalunya, 21 de març del 2014) i Tortosa (Campus Terres de l'Ebre, 20 de març del 2014).

En aquesta mateixa línia de promoció i difusió, cal consignar que els alumnes de quart d'ESO de l'Institut Jaume I de Salou van visitar el 29 d'abril l'Arxiu de Folklore en la seva estada al Campus Catalunya, dins el Campus Tour URV 2014. En aquesta activitat, titulada «De les rondalles dels avis a les llegendes urbanes d'avui: l'Arxiu de Folklore i la seva documentació», els alumnes, dividits en quatre grups, van poder conèixer l'activitat que es realitza en aquesta unitat de recerca i veure i escoltar algunes mostres del seu fons.

Finalment, els professors del Departament han col·laborat en l'activitat Conferències Científiques de la URV, les sessions adreçades als instituts de secundària. Entre altres, les conferències dels professors del Departament han estat aquestes:

- Jordi Ginebra: Qui fabrica les paraules?
- Mònica Sales: De la princesa encantada a l'autoestopista del revolt
- Miquel Àngel Pradilla: El català mola? La llengua catalana i el jovent
- Miquel Àngel Pradilla: El català, una llengua amb futur

2.3 Comunicació i relacions externes

En l'àrea de la comunicació i les relacions externes s'ha mantingut el programa d'edició de llibres que apleguen i fan conèixer sistemàticament treballs vigents dels investigadors del Departament que havien estat publicats anteriorment en plataformes de difusió disperses o de difícil accés. En aquest marc, en el curs 2013-14 s'ha publicat el llibre següent:

Això era i no era. Obra folklòrica, de Josep M. Pujol

Els curadors del llibre són Carme Oriol i Emili Samper, i l'obra constitueix un primer pas per sistematitzar i fer conèixer àmpliament el treball del nostre malaguanyat company i amic, traspassat a l'agost del 2012. A més, s'ha publicat també el llibre *Three Selected Papers on Catalan Folklore*, que recull, traduïts a l'anglès, tres textos cabdals de Josep M. Pujol. L'acte de presentació de totes dues obres es va fer el 17 de març a Tarragona, a la Sala de Graus del campus Catalunya, amb la intervenció del rector de la URV, Francesc Xavier Grau; el director del Departament de Filologia Catalana, Jordi Ginebra, i els curadors.

En segon lloc, cal esmentar l'aparició del segon número de la revista *Estudis de Literatura Oral Popular*, editada per l'Arxiu de Folklore, que va néixer fa un any amb la voluntat d'esdevenir una plataforma de divulgació de la recerca en el terreny de la «literatura oral popular». Té l'objectiu d'omplir un buit en els estudis de literatura oral popular realitzats en els territoris de llengua i cultura catalanes i, per tant, pretén potenciar i donar una projecció internacional als treballs referits a aquest àmbit, sorgits sota l'aixopluc d'universitats i centres d'investigació que treballen des de fa anys en aquest tipus de recerca (Universitat de les Illes Balears, Universitat d'Alacant i Universitat de València, entre d'altres). Però, sobretot, la revista, la primera del seu àmbit que aposta alhora pel format electrònic i pel multilingüisme, vol constituir una porta d'entrada a treballs, provinents d'altres cultures, escrits en altres llengües romàniques i també en anglès per tal que l'intercanvi científic sigui una realitat. Directament lligada a aquesta voluntat internacional i d'intercanvi hi ha l'aposta per la modernitat i la difusió del coneixement a través de l'accés obert del format electrònic. Aquest format permet la lliure consulta de tot el contingut de la revista, així com la indexació, alhora que garanteix el compliment dels requisits exigits a les publicacions acadèmiques de rigor.

D'altra banda, és important assenyalar, en aquest àmbit de la comunicació i les relacions externes, la renovació i dinamització del web del Departament, que informa regularment de les activitats organitzades i de les activitats acadèmiques en què participen membres del Departament, i la creació d'un grup al Facebook, per mitjà del qual s'informa igualment de l'actualitat del Departament.

En l'àmbit de les relacions institucionals, cal fer constar que el Departament és membre col·lectiu de la Societat Catalana de Terminologia, del Ple Institucional i Social per al Foment de l'Ús de la Llengua Catalana al Camp de Tarragona i de la Coordinadora d'Estudis de Filologia Catalana. A més, està vinculat a l'APELLC (Associació de Professionals i Estudiosos de la Llengua Catalana) des de la fundació d'aquesta entitat. El Departament ha contribuït especialment a potenciar i dinamitzar la Coordinadora d'Estudis de Filologia Catalana, que aplega els departaments de les universitats amb estudis de llengua i literatura catalana. La Coordinadora ha fet una reunió a la Universitat de València (8 de juliol del 2013) i una altra a Tarragona (24 de gener de 2014). En la reunió de València el director del Departament, Jordi Ginebra, va ser designat director de la Coordinadora. El pla de la Coordinadora, que ha creat una Comissió Permanent i un Ple, és influir institucionalment i socialment en tot el que afecta l'ensenyament de la llengua i la literatura catalanes. El Ple ha elaborat un pla d'actuació, i ha potenciat la relació amb la Xarxa Vives, en la qual s'ha integrat com a grup de treball. La Coordinadora ha activat un web propi i ha debatut sobre la promoció dels estudis de filologia catalana a secundària i sobre mobilitat del professorat. A més, la Coordinadora forma part del Consell Assessor de la Institució de les Lletres Catalanes.

2.4 Activitats institucionals

En l'àmbit de les activitats institucionals més destacades del Departament, cal esmentar l'organització dels esdeveniments científics següents (el detall s'especifica més endavant), d'acord amb els objectius de planificació estratègica aprovats per al curs 2013-2014:

- Congrés Internacional en Homenatge a Josep M. Pujol «L'estudi del folklore: teoria, història, arxius». Tarragona, 20 i 21 de juny de 2013.
- III Simposi Internacional del grup de Recerca LAiREM: Noves perspectives per a l'estudi de la cultura medieval (octubre 2013).
- IV Col·loqui Internacional «La lingüística de Pompeu Fabra» (novembre 2013).

I, prevista per al curs 2014-2015, l'activitat següent:

- II Congrés Internacional de Balls Parlats. Teatralitat popular i Tradició, unencontre de dimensió internacional que se celebra amb motiu del 500 aniversari de Dames i Vells (2014).

Aquest congrés tindrà lloc del 24 al 26 de setembre del 2014. A l'abril de 1990, a l'aleshores Facultat de Lletres de la Universitat de Barcelona a Tarragona, va tenir lloc el I Congrés sobre Balls Parlats a la Catalunya Nova (Teatre popular català). El congrés va servir per fixar per primer cop les bases teòriques, la denominació, la definició i l'anàlisi d'aquests espectacles tradicionals i populars de les nostres contrades. En aquests anys s'han produït estudis diversos, s'han editat textos antics, s'han recuperat representacions i s'han revitalitzat les que s'havien mantingut. Per tot això, el Departament de Filologia Catalana creu que ha arribat el moment de posar en comú tota aquesta feina, reflexionar sobre el tema i marcar noves línies en l'estudi, la recerca i la divulgació sobre els Balls Parlats. Ara, en ocasió del 500 aniversari del ball parlat més antic de Tarragona, el de Dames i Vells, documentat ja en una entrada arquebisbal de 1514, la convocatòria adquireix dimensió internacional i es donaran a conèixer mostres d'Europa, Àsia, Àfrica i Amèrica. Comitè organitzador: Jordi Bertran (gestor cultural), Marta Badia (ICE URV), Raimon Casals (Vilafranca), Xavi González (Ajuntament de Tarragona), Lenke Kovács (URV-Universität Bremen), Francesc Massip (URV), Pere Navarro (URV), Montse Palau (URV), Salvador Palomar (Carrutxa), Lluís Puig i Gordi (Direcció General de Cultura Popular, Associacionisme i Acció Culturals; Institut Ramon Muntaner), Esther Roca (Ajuntament de Tarragona), Menu Tàpias (Dames i Vells), Eloi Ysàs (URV). Comitè científic: Beatriz Aracil (Universitat d'Alacant), Pep Bargalló (ICE URV), Demetrio Brisset (Universidad de Màlaga), Alexandra Gouvêa Dumas (Universidade Federal de Sergipe, São Cristóvão – Campus Laranjeiras, Brasil), Maria Elena Giusti (Università di Firenze), Charlotte Huet (Université Catholique de l'Ouest – Bretagne, Nord Bretanya, França), Eugenia Jurado (Mèxic), Francesc Massip (URV), Pere Navarro (URV), Montse Palau (URV), José Manuel Pedrosa Bartolomé (Universidad de Alcalá).

També cal esmentar la col·laboració en l'activitat següent: Jornades sobre el Cos de la Dona a l'Antiguitat (el detall s'especifica més endavant).

Altres accions estratègiques i de govern que cal esmentar són el compliment dels compromisos adquirits en el PEQ, l'elaboració del pla tutorial, la dinamització de l'APELLCC (Associació de Professionals i Estudiosos en Llengua i Literatura Catalana).

nes) i l'organització de conferències a diversos instituts de batxillerat per a la promoció del grau de Llengua i Literatura Catalanes.

Els convenis promoguts pel Departament (o en els quals té una participació rellevant) han estat els següents:

- Vigència del Conveni de col·laboració científica entre l'Institut d'Estudis Catalans i la URV per tal que el Departament de Filologia Catalana aporti els serveis d'un professor per a les tasques científiques de l'IEC. Conveni signat al juny del 2010.
- Vigència del Conveni específic de col·laboració interuniversitària entre la Universitat Rovira i Virgili, la Universitat de Barcelona, la Universitat Autònoma de Barcelona, la Universitat de Girona, la Universitat de Lleida, la Universitat Politècnica de Catalunya i la Universitat de Vic per a la realització conjunta del màster d'Estudis de Dones, Gènere i Ciutadania.
- Vigència del Conveni entre l'Ajuntament de Tarragona, Arola Editors i l'Associació de Gitanos de Tarragona per elaborar un estudi sobre el parlar dels gitanos de Tarragona. L'estudi és a càrrec d'un equip format per membres del Departament Pere Navarro (coordinador), Olga Cubells i Mònica Sales de la Cruz.
- Vigència del Conveni amb el Centre de Lectura de Reus per a la dotació d'una beca per cursar el màster d'Estudis Superiors de Llengua, Literatura i Cultura Catalanes.
- Vigència del Conveni amb la Fundació Privada Mútua Catalana per a la dotació de la beca Josep Anton Baixeras, destinada a un estudiant estranger, per cursar el màster d'Estudis Superiors de Llengua, Literatura i Cultura Catalanes.
- Vigència del Conveni amb la Fundació Lluís Carulla per a la dotació de la beca Jaume Vidal Alcover, destinada a un estudiant estranger, per cursar el màster d'Estudis Superiors de Llengua, Literatura i Cultura Catalanes.
- Vigència del Conveni amb Òmnium Cultural de les Terres de l'Ebre per a la dotació d'una beca per cursar el màster d'Estudis Superiors de Llengua, Literatura i Cultura Catalanes.
- Vigència del Conveni amb la Fundació Maria Aurèlia Capmany per a la recerca, docència i divulgació de la vida i obra de Maria Aurèlia Capmany.

Finalment, diversos membres del Departament s'han implicat en activitats de gestió o representació institucionals relacionades amb la URV:

- Jordi Ginebra ha estat membre de la Comissió de Docència de la URV (fins al 26 de març del 2014).
- Montserrat Palau i Joana Zaragoza són membres del Consell Assessor de l'Observatori de l'Igualtat.
- Miquel Àngel Pradilla ha estat designat membre per delegació del rector del Consell de Direcció del Centre d'Estudis Hispànics de la URV (gener 2014).

- Montserrat Palau és membre de la Comissió de Doctorat de l'Institut Interuniversitari d'Estudis de Dones i Gènere (Universitat de Barcelona 2013-2014).
- Montserrat Corretger és membre de la Comissió Acadèmica del Programa de Doctorat en Estudis Humanístics de la URV des de setembre de 2013. Ha exercit, per tant, aquesta responsabilitat durant el curs 2013-2014.
- Montserrat Palau és membre del grup de treball del SRE-URV sobre digitalització i docència virtual, 2014.
- Joana Zaragoza i Montserrat Palau han format part del jurat del premi Helena Maseras a treballs de màster i doctorat.

Cal fer referència també a la crisi econòmica i a les restriccions pressupostàries que ha suposat, que dificulten l'assoliment dels objectius del Departament en recerca, docència i tercera missió. Malgrat aquesta dificultat, el Departament ha continuat treballant amb el rigor i la professionalitat de sempre.

3. Personal del departament

3.1 Gestió de la plantilla de personal docent i investigador

En primer lloc, en relació amb l'àrea de Filologia Catalana, els objectius de planificació estratègica del Departament eren, d'una banda, cobrir les tres places vacants provocades per la jubilació, durant el cursos 2011-2012 i 2012-2013, de tres professors doctors a temps complet. La previsió del Departament era poder convocar dues places de professorat lector. Cal dir que entre el personal docent del Departament hi ha doctores que tenen els requisits per presentar-se a places d'aquesta categoria. Atesa, però, la situació legal actual, que impedeix aquestes convocatòries, aquest objectiu esdevé un objectiu a mitjà termini. Per tant, tenint en compte la conjuntura, l'objectiu immediat ha estat cobrir la docència corresponent amb places d'associat, fet que s'ha aconseguit.

En segon lloc, en relació amb les àrees de Filologia Llatina i Filologia Grega, els objectius del Departament eren consolidar una plaça per a cada una d'aquestes àrees. En el cas de la Filologia Grega, l'objectiu era una plaça d'agregat en el marc del programa Serra Hunter. En el cas de la Filologia Llatina, una plaça a temps complet utilitzant les figures disponibles. L'objectiu final és que aquests professors realitzin una part de la seva recerca en el marc del Departament, i una altra part en el marc de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica. Es pot dir que la consecució dels objectius progressa, ja que durant el curs ha continuat vigent el contracte de professor agregat interí, i s'ha convocat la corresponent plaça Serra Hunter d'agregat, que està previst que es resolgui durant els pròxims mesos. Pel que fa a la plaça de Filologia Llatina, ha continuat vigent el contracte de professora visitant.

En tercer lloc, de manera general, el Departament tenia l'objectiu de renovar els contractes dels becaris que fan la tesi doctoral si l'informe pertinent previ era positiu, cosa que s'ha escaigut. Finalment, l'objectiu que els professors titulars que obtenen l'acreditació de catedràtic puguin optar a la plaça corresponent no s'ha aconseguit perquè, encara que hi ha un professor en aquestes condicions, les convocatòries d'aquesta mena estan congelades, per causes alienes al Departament.

3.2 Plantilla actual del Departament

Així, l'estructura de personal del Departament de Filologia Catalana ha estat formada durant el curs 2013-2014 pels investigadors i personal tècnic següents:

Alcina Rovira, Joan	Doctor	Professor emèrit prejubilat amb contracte d'activitats docents
Aritzeta Abad, Margarida	Doctora	Catedrítica d'escola universitària
Carruesco García, Jesús	Doctor	Professor agregat interí
Corretger Sàez, Montserrat	Doctora	Professora agregada
Cremades Cortiella, Elga		Professora associada
Cubells Bartolomé, Olga	Doctora	Professora associada
Domingo Masdéu, Maite		Professora associada
Ginebra Serrabou, Jordi	Doctor	Catedràtic d'universitat
González Senmartí, Antoni	Doctor	Professor titular d'universitat
Gorostidi Pi, Diana	Doctora	Professora visitant
Llagostera Espelt, Roser		Professora associada
Llamas Puig, Emili		Becari predoctoral
Martí Castell, Joan	Doctor	Professor emèrit prejubilat amb contracte d'activitats docents
Massip Bonet, Jesús Francesc	Doctor	Catedràtic contractat
Montserrat Ciurana, Anna		Professora associada
Muller Mencos, Sofia de		PAS
Navarro Gómez, Pere	Doctor	Professor titular d'universitat
Navàs Farré, Marina		Professora associada*
Kóvacs, Lenke	Doctora	Professora associada
Oriol Carazo, Carme	Doctora	Catedrítica d'universitat
Palau Vergés, Montserrat	Doctora	Professora titular d'universitat
Palliso Alentorn, Llívia		Becària predoctoral
Piñol Cerdà, Eva		PAS
Pradilla Cardona, Miquel Àngel	Doctor	Professor titular d'universitat
Rull Muruzàbal, Xavier	Doctor	Professor titular d'universitat
Sales de la Cruz, Mònica	Doctora	Professora associada
Samper Prunera, Emili	Doctor	Tècnic de suport a la recerca
Salvadó Recasens, Joan	Doctor	Professor emèrit prejubilat amb contracte d'activitats docents
Sunyer Molné, Magí	Doctor	Professor titular d'universitat
Toda Bonet, Agnès		Becària predoctoral**
Veà Vila, Sílvia		Professora associada
Vila Fernández, Anna		Professora associada
Villalba Arasa, Laura		Becària predoctoral
Ysàs Trias, Eloi		Becari predoctoral
Zaragoza Gras, Joana	Doctora	Professor titular d'universitat

* Fins al setembre del 2013.

**Fins al gener del 2014.

El Departament s'organitza, des del punt de vista docent, en les agrupacions següents:

<i>Literatura catalana</i>	Montserrat Corretger Francesc Massip Carme Oriol Lénke Kovacs Montserrat Palau Llivia Palliso Mònica Sales de la Cruz Magí Sunyer Agnès Toda Anna Vila Laura Villalba Eloi Ysàs
<i>Llengua catalana</i>	Elga Cremades Olga Cubells Maite Domingo Jordi Ginebra Roser Llagostera Emili Llamas Joan Martí (emèrit URV) Anna Montserrat Pere Navarro Miquel Àngel Pradilla Xavier Rull Sílvia Veà
<i>Llengua i literatura gregues</i>	Joana Zaragoza Jesús Carruesco Antoni González Senmartí
<i>Llengua i literatura llatines</i>	Diana Gorostidi Joan Alcina (emèrit URV) Joan Salvadó (emèrit URV)
<i>Teoria de la literatura</i>	Margarida Aritzeta

4. Activitats de formació de TERCER cicle i de formació permanent

El Departament de Filologia Catalana ha tingut tot el protagonisme en la setena edició del màster oficial d'Estudis Superiors de Llengua, Literatura i Cultura Catalanes. Hi ha aportat la coordinació (Xavier Rull) i la totalitat de la força docent, així com la tutoria dels treballs de fi de màster, tant dels que han consistit en pràcticums com dels que han consistit en treballs de recerca. Cal destacar l'activitat de l'assignatura Tallers, que permet que professors d'altres universitats i professionals diversos entrin en contacte amb els estudiants i els trametin experiències i coneixements. El màster es pot considerar avui consolidat, amb una matrícula d'estudiants que procedeixen tant de la URV com d'altres universitats. Enguany, a més, el màster ha continuat fent passos en la internacionalització, ja que ha comptat amb dues estudiants estrangeres, una de Croàcia i una d'Hongria, un fet molt rellevant tenint en compte la dificultat de promoure a l'estranger uns estudis tan específics com els de llengua i literatura catalanes.

Cal fer esment especial, finalment, de l'esforç que s'ha realitzat per a la captació d'estudiants per al màster mitjançant convenis amb institucions orientats a la dotació de beques.

Quant al doctorat, el Departament ha estat directament implicat en el nou doctorat d'Estudis Humanístics, coordinat per la Facultat de Lletres. El Departament de Filologia Catalana hi ha aportat la matriculació d'un estudiant i la lectura i defensa d'una tesi doctoral més (vegeu més endavant).

A més, el Departament ha participat, a través del professorat, en aquests altres màsters:

- Màster interuniversitari en Estudis de Dones, Gènere i Ciutadania (Universitat Rovira i Virgili, Universitat de Barcelona, Universitat Autònoma de Barcelona, Universitat de Girona, Universitat de Lleida, Universitat Politècnica de Catalunya i Universitat de Vic). Montserrat Palau: assignatura Llenguatge, Gènere i Mitjans de Comunicació.
- Màster oficial d'Antropologia de la Medicina (Departament d'Antropologia, Filosofia i Treball Social). Joana Zaragoza: assignatura Medicines Sistemàtiques.
- Màster interuniversitari d'Arqueologia Clàssica (Institut Català d'Arqueologia Clàssica). En procés d'extinció. Antoni Gonzàlez Senmartí i Diana Gorostidi: assignatura Iniciació a les Llengües Clàssiques i assignatura Fonts Textuals per a la Interpretació de l'Antiguitat.
- Màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (Institut Català d'Arqueologia Clàssica, Universitat Rovira i Virgili i Universitat Autònoma de Barcelona). Màster nou. Jesús Carruesco i Diana Gorostidi: assignatura Fonts Textuals per a la Investigació Històrica. Epigrafia i Papirologia i assignatura Religió i Mitologia del Món Clàssic.
- Màster interuniversitari en Identitat Europea Medieval (Universitat de Girona, Universitat Autònoma de Barcelona, Universitat de Múrcia, Universitat de Lleida, Universitat Rovira i Virgili). Francesc Massip: assignatura Teatre, Dansa i Expressivitat.
- Màster interuniversitari en Música com a Art Interdisciplinària (Universitat de Barcelona / Universitat Rovira i Virgili / Escola Superior de Música de Catalunya-ESMUC). Jesús Carruesco: assignatura Música i Pluridisciplinarietat.
- Màster en Correcció i Assessorament Lingüístic (Universitat Autònoma de Barcelona). Anna Montserrat: assignatures Correcció de Textos Escrits (Postgrau de Correcció i Qualitat Lingüística) i Correcció de Textos Escrits (Postgrau d'Assessorament Lingüístic en els Mitjans Audiovisuals i Postgrau de Correcció i Qualitat Lingüística).

Quant a altres aspectes de la formació permanent, cal indicar que el personal del Departament ha continuat mostrant la voluntat d'actualitzar-se i formar-se professionalment per fer front a la innovació docent i a les noves tecnologies. Així, membres del Departament han assistit a diversos cursos, com ara al curs PROFIO22, Pla de Treball, 17 setembre 2013 (Jordi Ginebra i Elga Cremades); al curs PRO-

FI024, Entorn virtual de formació. Més enllà dels aspectes bàsics (Moodle II), 22 d'octubre-22 de desembre 2013 (Montserrat Palau); al curs PROF1009, Estratègies participatives a l'aula universitària, 17 de febrer 2014 (Francesc Massip); o al curs PROF1013, Metodologies de representació: Jocs de rol i simulacions, 5 març 2014 (Francesc Massip).

Pel que fa a la innovació docent i noves tecnologies, a més del que es desprèn dels cursos assenyalats en el paràgraf anterior, cal fer constar que els professors del Departament s'han continuat adaptant a l'entorn Moodle, sobretot els qui han tingut encàrrec docent als nous graus, i al sistema d'evaluació continuada.

5. Activitats de recerca i transferència

En l'àmbit de la recerca, els objectius del Departament han estat consolidar i reforçar els grups de recerca existents, fomentar la publicació d'articles de qualitat en revistes especialitzades i organitzar les activitats relacionades amb la investigació que es detallen en els punts següents. Cal destacar, a més, els esforços dedicats a l'organització del Congrés Internacional en Homenatge a Josep M. Pujol «L'estudi del folklore:

teoria, història, arxius», un dels objectius fixats pel Departament, que ha tingut lloc els dies 20 i 21 de juny de 2013, i igualment cal destacar els esforços dedicats a l'organització del III Simposi Internacional del grup de Recerca LAiREM: Noves Perspectives per a l'Estudi de la Cultura Medieval, que ha tingut lloc a l'octubre del 2013, i del IV Col·loqui Internacional «La lingüística de Pompeu Fabra», que ha tingut lloc al novembre del 2013.

5.1 Grups de recerca

Els investigadors del Departament s'organitzen al voltant dels grups de recerca següents, coordinats per membres del Departament. Dos d'aquests grups han rebut durant aquest curs la qualificació de consolidats per l'AGAUR (un dels dos ja tenia aquesta qualificació anteriorment):

- Grup Identitat Nacional i de Gènere en la Literatura Catalana. Grup de recerca de la URV. Coordinat per Magí Sunyer. Amb el nom Identitats en la Literatura Catalana (GRILC), és un grup de recerca reconegut com a grup de recerca consolidat per l'AGAUR (SGR 2014 755).
- ERLEU (Equip de Recerca en Llengua, Estructura i Ús). Grup de recerca de la URV. Coordinat per Jordi Ginebra.
- Grup de Recerca en Biblioteques i Manuscrits a Catalunya. Grup de recerca de la URV. Coordinat per Joan Alcina.
- Literatura, Art i Representació a la Llarga Edat Mitjana (LAIREM). Grup de recerca coordinat per Francesc Massip. Reconegut com a grup de recerca consolidat per l'AGAUR (2014 SGR 894 LAiREM).
- Arxiu de Folklore. Coordinat per Carme Oriol.

A més, hi ha investigadors del Departament que pertanyen a grups que tenen la coordinació en altres departaments o universitats:

- GRÈC (Gènere, raça, ètnia i classe). Coordinat per Coral Cuadrada (Departament d'Història i Història de l'Art). Grup de recerca de la URV. Investigadores del Departament dins el grup: Montserrat Corretger, Montserrat Palau, Anna Vila, Joana Zaragoza. Del gener del 2013 al gener del 2014.
- Creació i Pensament de les Dones. Coordinat per Marta Segarra (Universitat de Barcelona). Grup de recerca reconegut i finançat com a grup de recerca consolidat (AGAUR 2009 SGR 647). Investigadora del Departament dins el grup: Joana Zaragoza.

5.2 Línies de recerca

Les línies de recerca dels investigadors del Departament són les següents:

- Lexicologia
- Gramaticalitzacions
- Sintaxi
- Fraseologia
- Llenguatges d'especialitat
- Lingüística diacrònica i història de la llengua
- Geolingüística, dialectologia i variació lingüística
- Sociologia del llenguatge
- Llengua normativa i estandardització
- Tècniques d'expressió
- Lingüística romànica
- Teatre
- Etnopoètica i folklore
- Literatura popular catalana
- Estudis de dones, violència de gènere a l'antiguitat i medicina grega
- Literatura oral popular
- Repertori biobibliogràfic de la literatura popular catalana
- Història de la literatura catalana
- Crítica literària catalana
- Literatura catalana contemporània i comparada

- Identitats i nacions
- Identitat nacional i de gènere en la literatura catalana
- Literatura llatina del Renaixement
- Manuscrits llatins

5.3 Projectes i xarxes de recerca

El Departament, a través dels grups de recerca, tenia com a objectiu estratègic participar

en projectes col·lectius amb altres universitats i institucions. En concret, per al curs 2013-2014 preveia, per mitjà dels seus professors, participar en el projecte de recerca finançat següent, l'investigador principal del qual pertany al Departament:

- La literatura popular catalana en la segona meitat del segle xx: documentació, estudi i difusió (2013-2016). Projecte de recerca finançat pel Ministeri d'Economia i Competitivitat (referència FFI2012-31808). Formen part del projecte investigadors de la Universitat de les Illes Balears (Jaume Guiscafrè i Caterina Valriu), de la Universitat de Barcelona (Josefina Roma) i de la Universitat Rovira i Virgili (Carme Oriol, Montserrat Palau, Mònica Sales, Emili Samper i Laura Villalba). Investigadora principal: Carme Oriol.

A més, ha participat en altres projectes de recerca finançats:

- Projecte de recerca sobre les arts escèniques catalanes (PRAEC), impulsat per l'Institut del Teatre de Barcelona, amb la concurrència de totes les universitats de l'àmbit català i la Xarxa Vives, que s'ha de concretar en la redacció d'una *Enciclopèdia* i una *Història de l'espectacle català*. Investigador del Departament dins el projecte: Francesc Massip (membre de la Comissió Científica i de la Comissió Executiva com a representant de la URV). Durada: anys 2011-20.
- Obras de Galeno: medicina, otras ciencias, literatura y pensamiento. Projecte finançat pel Ministeri de Ciència i Innovació (ref. FFI2010-22159/FILO2010-2013). Investigador principal: Antonio López Férez. (UNED). Investigadora del Departament dins el projecte: Joana Zaragoza.
- El conocimiento del otro: biografías y retratos en la literatura catalana del siglo xx. Projecte de recerca finançat pel Ministeri de Ciència i Innovació (ref.: FFI2011-26027). Universitat d'Alacant. Investigadora del Departament dins el projecte: Montserrat Corretger. Durada: 2011-2014.
- El Patrimonio artístico y cultural como motor de desarrollo social y económico: el Canto de la Sibila. Projecte de recerca finançat pel Programa Nacional de Humanidades (Ministerio de Economía y Competitividad). Ref.: HAR2012-32289. Investigador Principal: Maricarmen Gómez Muntané (UAB). Investigador del Departament dins el projecte: Francesc Massip. Durada: 2012-2015.

- Racionalización lingüística del trabajo. Pla Nacional d'I+D. Programes Nacionals (FFI2012-33316). Investigador principal: Amado Alarcón Alarcón (URV). Investigador del Departament dins el projecte: Miquel Àngel Pradilla.
- Traza y figura de la danza en la larga Edad Media: corpus iconográfico, textual y patrimonio etnográfico en la Península Ibérica y su proyección latinoamericana. Ministerio de Economía y Competitividad. Programa Nacional de Humanidades Ref.: FF12013-42939-P. Investigador Principal: Licia Buttà (URV). 2014-2016. Investigadors del Departament dins el projecte: Francesc Massip, Montserrat Palau, Lenke Kovács, Llivia Palliso, Eloi Ysàs.
- Anàlisi fisiogràfica de topònims andorrans d'arrel preromana. Projecte finançat amb l'ajut Lídia Armengol Vila per a estudis de temàtica lingüística andorrana atorgat pel Govern d'Andorra. L'objectiu del treball és analitzar la toponímia d'Andorra i de zones veïnes (Pallars, Alt Urgell, Arieja). Investigador del Departament dins el projecte: Xavier Rull.
- La dimensió geolectal de la llengua catalana a través de la neologia. Anàlisi de la influència de l'anglès. Projecte de la Xarxa d'Observatoris de Neologia en Llengua Catalana, coordinat per l'Observatori de Neologia de la Universitat Pompeu Fabra, amb la participació de la URV i altres universitats, i amb el finançament de l'Institut d'Estudis Catalans. 2012-2014. Investigador del Departament dins el projecte: Jordi Ginebra.
- Centro per la Ricerca sul Teatro Medievale, coordinat per Tiziano Pacchiarotti (Università di Genova, Itàlia). Projecte europeu des de 2010. Investigadors del Departament dins el projecte: Francesc Massip, Lenke Kovács.
- LITREDAN - Iconodansa: Literatura, representació, dansa. Coordinat per Licia Buttà (Universitat Rovira i Virgili). Des de 2011. Investigadors del Departament dins el projecte: Francesc Massip, Lenke Kovács, Llivia Palliso, Eloi Ysàs.
- Asociación Mexicana de Investigación Teatral, presidida pel Prof. Alejandro Ortiz-Bulle (UNAM). Membre del Departament d'aquest projecte: Francesc Massip.
- DAAD-Deutscher Akademischer Austauschdienst (Servicio Alemán de Intercambio Académico). Acord de col·laboració entre la Justus-Liebig-Universität Gießen i la Universitat Rovira i Virgili a l'entorn del projecte d'investigació hispano-alemany titulat «Tanz im Mittelalter und in der frühen Neuzeit - Estudios interdisciplinarios sobre la danza en la Edad Media y Moderna. Fuentes, formas, significado y pervivencias.» Coordinat per Cora Dietl i Francesc Massip, amb la participació de Lenke Kovács i Llivia Palliso. Concessió: 12 de desembre de 2013.
- Renaixença i literatura, 1854-1898. Institució, representacions i identitat. Ministerio de Economía y Competitividad. Referència: FF12012-31489. Investigador principal: Josep Maria Domingo (UdL). Investigadors del Departament dins el projecte: Magí Sunyer i Montserrat Corretger.

El Departament, a través dels seus grups de recerca o dels seus investigadors, tenia com a objectiu participar en projectes col·lectius amb altres universitats i institucions. En concret, en el curs 2013-2014, s'ha participat, com s'havia previst, en les xarxes de recerca i excel·lència següents:

- NEOXOC (Xarxa d'Observatoris de Neologia en Llengua Catalana), coordinat per l'Observatori de Neologia de la Universitat Pompeu Fabra, amb la participació de la URV i altres universitats, i amb el finançament de l'Institut d'Estudis Catalans. El grup ERLEU és el responsable del nòdul de Tarragona (coordinadors: Jordi Ginebra i Xavier Rull). La recerca feta en el període 2008-2010 ha cristal·litzat en un llibre col·lectiu sobre la neologia de les varietats geolectals del català, de pròxima aparició.
- ERGON/GRENO (European Research Group on Oral Tradition / Grup de Recerca Europeu en Narrativa Oral). Participants del Departament: Carme Oriol, Mònica Sales, Emili Samper, Laura Villalba.
- Espai Dona de la Fundació Ausiàs March de València.
- Insitut Interuniversitari d'Estudis de Dones i Gènere. Participants del Departament: Montserrat Palau i Joana Zaragoza.
- Grup d'Estudis Etnopoètics (Societat Catalana de Llengua i Literatura, Institut d'Estudis Catalans). Participants del Departament: Carme Oriol, Mònica Sales, Emili Samper, Laura Villalba.
- Xarxa GCA (Gramàtica del Català Antic), coordinada per la Universitat de València i la Universitat d'Alacant. Participants del Departament: Jordi Ginebra i Xavier Rull.
- Xarxa Cruscat de l'Institut d'Estudis Catalans. Participant del Departament: Miquel Àngel Pradilla, director de la Xarxa.
- Xarxa CRIMIC de la Universitat de la Sorbona. Participant del Departament: Francesc Massip.

5.4 Publicacions

La recerca i transferència realitzada al Departament o per membres del Departament ha tingut, entre altres, els *outputs* que de manera selectiva descrivim a continuació. En primer lloc, han estat publicats aquests llibres:

ARITZETA, Margarida (2014): *Isabel-Clara Simó*, Barcelona, Associació d'Escriptors en Llengua Catalana.

CORREGER, Montserrat; FRANCESC FOGUET (eds.) (2013): Domènec GUANSÉ, *Catalunya a l'exili*, Valls, Cossetània. Llibre presentat el 6 de març a la Llibreria de la Rambla.

MARTÍ CASTELL, Joan (2013): Bernart ECHEPARE, *Linguae Vasconum Primitiae* [1545, primer llibre escrit i imprès en eusquera], Bilbao, Reial Acadèmia de la Llengua Basca-Euskaltzaindia / Parlament Basc.

MARTÍ CASTELL, Joan (2014): *Aportacions a l'estudi de la fonologia i la lingüística catalanes*, Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

MASSIP, Francesc (2013): *El Misteri de l'Assumpció de la catedral de València*, estudi, edició crítica i adaptació dramàtica, València, Publicacions de la Universitat de València.

PUJOL, Josep M. (2013): *Això era i no era. Obra folklòrica*, a cura de Carme Oriol i Emili Samper, Tarragona, Publicacions URV. Entrevista amb Emili Samper sobre el llibre a <http://issuu.com/publicacions-urv/docs/revistapurv2014e>.

PUJOL, Josep M. (2014): *Three Selected Papers on Catalan Folklore*, a cura de Carme Oriol i Emili Samper, Tarragona, Publicacions URV.

PRADILLA, Miquel Àngel; Tomàs MARTÍNEZ; J. Manuel QUIXAL (eds.) (2013): *Terres de cruïlla. Estudis sobre les comarques de la diòcesi de Tortosa*, Benicarló, Onada Edicions.

SAMPER, Emili (2013): *De l'anarquisme al folklore. Cels Gomis i Mestre (1841–1915)*, Tarragona, Publicacions de la URV. Llibre presentat el 16 de gener a la Llibreria de la Rambla de Tarragona, el 10 d'abril a l'Arxiu de Reus, el 6 de març al Centre Excursionista de Catalunya (Barcelona), i el 6 de febrer, a càrrec de Llorenç Prats, professor d'antropologia social de la Universitat de Barcelona, a la Biblioteca Pública Arús de Barcelona. Entrevista amb Emili Samper sobre el llibre a <http://issuu.com/publicacions-urv/docs/revistapurv2014e>.

SAMPER, Emili (2014): *Llegendes de Tarragona*, Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

ZARAGOZA, Joana (2013): *GALÈ, Tres tractats sobre l'art de la medicina*, edició i traducció de Joana Zaragoza, Tarragona, Publicacions de la URV / Arola Editors. El llibre va ser presentat per Maria Bargalló, vicerectora d'Estudiants i Comunitat Universitària; Josep Maria Comelles, director del MARC, i Jordi Ginebra, director del Departament de Filologia Catalana. Tarragona, Facultat de Lletres, 19 de març de 2014. Entrevista amb Joana Zaragoza sobre el llibre a <http://issuu.com/publicacions-urv/docs/revistapurv2014e>.

Quant a capítols de llibres o col·laboracions en volums col·lectius o equiparables, s'han publicat els que apareixen en la relació següent:

CORREGER, Montserrat; Xavier FERRÉ (2013): «Ramon Amigó, pedagog del territori», dins *Jornades de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans a Reus. Homenatge a Ramon Amigó i Anglès (20 i 21 d'abril de 2012)*, Barcelona/Reus, Institut d'Estudis Catalans / Fundació Privada Reddis, pp. 25-43.

GINEBRA, Jordi; Xavier RULL (2013): «Creació lèxica en la premsa del Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre», dins *Jornades de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans a Reus. Homenatge a Ramon Amigó i Anglès (20 i 21 d'abril de 2012)*, Barcelona/Reus, Institut d'Estudis Catalans / Fundació Privada Reddis, pp. 73-86.

MARTÍ CASTELL, Joan (2013): «Pròleg» a Josep Vallverdú, *Indíbil i la boira*, Lleida, Pagès Editors, pp. 6-8.

MARTÍ CASTELL, Joan (2014): «Josep Gil i Ribas: una visió crítica del pensament cristià», dins *Fe i valors humans. Miscel·lània en honor del Dr. Josep Gil i Ribas*, Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, pp. 95-104.

MASSIP BONET, Francesc (2013 [2014]), «Danza y espectáculo en los caminos de peregrinación (siglos XII-XV)», dins *Identidad europea e intercambios culturales en el Camino de Santiago (siglos XI-XV)*, edició de Santiago López Martínez-Morás, Universidad de Santiago de Compostela, Servicio de Publicaciones, pp. 263-300.

ORIOL, Carme (2013): «L'estudi del folklore obscè», dins Anna Francés i Jaume Guiscafrè (eds.), *Erotisme i tabús en l'etnopoètica*, Alacant, Institut Alacantí de Cultura Juan Gil-Albert / Arxiu de Tradicions de l'Alguer / Grup d'Estudis Etnopoètics, pp. 87-98.

ORIOL, Carme (2013): «L'estudi de la literatura popular catalana des d'una perspectiva de gènere», dins *La Literatura catalana contemporània: intertextos, influències i relacions*, Barcelona, Institut d'Estudis Catalans, pp. 197-209.

PALAU, Montserrat (2013): «Antònia Opisso Vinyas», dins Manuel Güell i S. J. Rovira (eds.), *Biografies de Tarragona*, vol. III, Benicarló, Onada Edicions, pp. 79-80.

PALAU, Montserrat (2013): «Regina Opisso Sala», dins Manuel Güell i S. J. Rovira (eds.), *Biografies de Tarragona*, vol. III, Benicarló, Onada Edicions, pp. 78-79.

PALAU, Montserrat (2013): «L'accés de les dones catalanes al món cultural i als estudis de folklore», dins Dolors Llopart i Roser Ros (eds.), *Dona i folklore*, Barcelona, Tantàgora Serveis Culturals, pp. 29-36.

SAMPER, Emili (2013) «In memoriam Josep M. Pujol (1947-2012)», dins Anna Francés i Jaume Guiscafrè (eds.), *Erotisme i tabús en l'etnopoètica*, Alacant, Institut Alacantí de Cultura Juan Gil-Albert / Arxiu de Tradicions de l'Alguer / Grup d'Estudis Etnopoètics, pp. 11-30.

SAMPER, Emili (2014) «Pròleg» a Cels Gomis i Mestre, *Zoologia popular catalana*, La Bisbal de l'Empordà, Edicions Sidillà.

SUNYER, Magí (2013): «El mite de la terra alta en temps del primer Modernisme», dins *La Literatura catalana contemporània: intertextos, influències i relacions*, Barcelona, Institut d'Estudis Catalans, pp. 225-238.

SUNYER, Magí (2014): «Literatura sobre la Guerra de Successió», dins *300 Onzes de Setembre. 1714-2014*, Barcelona, Museu d'Història de Catalunya.

VILLALBA, Laura (2013): «(Les) folkloristes a la premsa del primer terç del segle xx: un tabú en la història del folklore català», dins Anna Francés i Jaume Guiscafrè (eds.), *Erotisme i tabús en l'etnopoètica*, Alacant, Institut Alacantí de Cultura Juan Gil-Albert / Arxiu de Tradicions de l'Alguer / Grup d'Estudis Etnopoètics, pp. 99-125.

Pel que fa a articles i ressenyes en revistes especialitzades, cal esmentar els ítems següents:

a) *Articles*

GINEBRA, Jordi (2013): «*Pro lingua nostra. Totes les cartes de Pompeu Fabra*», *Revista de Catalunya*, núm. 283 (juliol-agost-setembre 2013), pp. 186-198.

GINEBRA, Jordi (2014): «El paper de la Mancomunitat de Catalunya en la codificació de la llengua catalana», *Revista de Catalunya*, núm. extraordinari 2014/1 (2014), pp. 133-142.

MASSIP, Francesc (2013): «La llengua en el teatre català contemporani», *Serra d'Or*, núm. 643-644 (juliol-agost 2013), pp. 85-88.

MASSIP, Francesc (2013): «Panorama del teatre català actual», *Estudis Escènics*, núm. 39-40 (2013), pp. 207-265.

MARTÍ CASTELL, Joan; Rosa Maria PIQUÉ i LLOBET (2014): «Lluís Maria Moncunill, en l'esperit de Carles Cardó», *Quaderns de Vilaniu. Homenatge a Lluís M. Moncunill*, núm. 65 (maig 2014), pp. 41-46.

MARTÍ CASTELL, Joan (2013): «Reflexions des de la lectura del *Diccionari de pseudònims usats a Catalunya i a l'emigració*», *Revista de Catalunya*, núm. 284 (octubre-desembre 2013), pp. 189-199.

NAVÀS, Marina (2013): «La saviesa, una mica més òrfena: plany a Josep M. Pujol (1947-2012)», *Mot So Razo*, núm. 12 (2013), pp. 67-70.

PRADILLA, Miquel Àngel (2012): «Consideracions lingüísticoculturals al voltant de les comarques de la diòcesi de Tortosa com a espai transfronterer», *Anuari Verdguer*, núm. 20 (2012 [2013]), pp. 217-230.

SALES DE LA CRUZ, Mònica (2013): «Les rondalles publicades en revistes catalanes del segle XIX: nous tipus localitzats en territori lingüístic català», *Estudis de Literatura Oral Popular / Studies in Oral Folk Literature*, núm. 2 (2013), pp. 171-181.

SUNYER, Magí (2014): «La imatge històrica de Barcelona en l'obra d'Antoni de Bofarull», *Barcelona Quaderns d'Història*, núm. 20 (2014), pp. 153-170.

SUNYER, Magí (2012): «Editar Narcís Oller», *Anuari Verdguer*, núm. 20 (2012 [2013]), pp. 299-306.

VILLALBA ARASA, Laura (2013): «L'exemple moral: una forma breu de narrativa oral», *Estudis de Literatura Oral Popular / Studies in Oral Folk Literature*, núm. 2 (2013), pp. 227-244.

b) *Ressenyes*

NAVÀS, Marina (2014): «Cerdà, Jordi; Francesc Massip; Stefano Cingolani; Isabel de Riquer; Meritxell Simó; Maria Reina Bastardas (2012): *Literatura europea dels orígens. Introducció a la literatura romànica medieval*, Barcelona, Editorial UOC», *Llengua & Literatura*, núm. 24 (2014), pp. 155-160.

PALAU, Montserrat (2013): «[Notícia de] L'estudi del folklore: teoria, història, arxius», *Estudis de Literatura Oral Popular / Studies in Oral Folk Literature*, núm. 2 (2013), pp. 276-277.

SAMPER, Emili (2013): «Noia, Camiño (ed.): *Imaxes de muller: representación da femitude en mitos, contos e lendas*. Vigo: Universidade de Vigo, 2012, 330 p.», *Estudis de Literatura Oral Popular / Studies in Oral Folk Literature*, núm. 2 (2013), pp. 255-261.

SUNYER, Magí (2014): «Un personatge incòmode [ressenya de *Maurras a Catalunya*, Barcelona, Quaderns Crema, 2012]», *Llengua & Literatura*, núm. 24 (2014), pp. 164-166.

VILLALBA ARASA, Laura (2013): «[Notícia de] La figura i l'obra dels germans Grimm», *Estudis de Literatura Oral Popular / Studies in Oral Folk Literature*, núm. 2 (2013), pp. 269-271.

5.5 Tesis doctorals llegendes

L'objectiu fixat pel Departament era la lectura i defensa durant aquest curs, com a mínim, de tres tesis doctorals: Jordi Salvador, «Diccionari d'escenografia i escenotècnia»; Anna Vila Fernández, «El teatre català a Tarragona en la segona meitat del segle XIX (1864-1880). Agnès Toda i Bonet, «Resistència cultural i construcció nacional a l'àrea d'influència de Reus durant el franquisme (1939-1975)». En el curs 2012-2013 s'ha llegit una tesi doctoral:

- Jordi Salvador, «Diccionari d'escenografia i escenotècnia». Tesi doctoral dirigida per Francesc Massip i Ricard Pedreira. Qualificació: Apte *cum laude*. 2 d'abril de 2014.

Les altres dues tesis estan en fase de finalització.

5.6 Tesis doctorals en curs

D'altra banda, els esforços en recerca s'ha traduït en la dedicació a la direcció (o realització, en el cas dels becaris) de les tesis doctorals en curs següents:

- Emili Llamas Puig, «Els parlars del Priorat. Estudi geolingüístic» (Pere Navarro)
- Llívia Palliso, «La matèria de Bretanya a Catalunya i les seves connexions europees» (Francesc Massip)
- Roser Llagostera Espelt, «Fraseologia i sintaxi dels noms psicològics en català» (Jordi Ginebra)
- Ramon Marrugat Cuyàs, «La formació dels noms de les plantes en català» (Jordi Ginebra)
- Anna Montserrat Ciurana, «El tractament del règim verbal preposicional en la lexicografia catalana moderna» (Jordi Ginebra)

- Jordi Bertran Luengo, «El teatre del Corpus» (Francesc Massip)
- Maite Domingo Masdeu, «El llenguatge de Joan Puig i Ferrer» (Jordi Ginebra)
- Sílvia Veà, «Onomàstica de Vinebre» (Pere Navarro)
- Agnès Toda, «Resistència cultural i construcció nacional a l'àrea d'influència de Reus durant el franquisme (1939-1975)» (Montserrat Palau).
- Anna Vila, «El teatre a Tarragona en la segona meitat del segle XIX» (Francesc Massip)
- Elisabeth Marie Irene Cauchetiez Serra, «El théâtre de la mie de pain, una experiència del teatre de l'actor-dramaturg en el context de la creació col·lectiva (1979-1990)» (Francesc Massip)
- Elga Cremades Cortiella, «El règim nominal en català» (Jordi Ginebra)
- Eloi Ysàs Trias, «La festa de l'ós als Pirineus Orientals, estudi teatral d'un ritu europeu d'hivern» (Francesc Massip)

5.7 Ponències a congressos com a professors convidats

Els *outputs* de la recerca també s'han manifestat en aquestes ponències a congressos o jornades com a professors convidats:

Montserrat Corretger i Francesc Foguet, «Els *Retrats literaris* de Domènec Guansé», ponència llegida al VII Simposi Internacional de Literatura Autobiogràfica «El coneixement de l'altre: biografies i retrats en la literatura catalana del segle XX». Alacant, Universitat d'Alacant, 2013.

Jordi Ginebra, «¿Sabem si la normativa sintàctica s'assimila?», ponència llegida a la I Jornada d'Estudi de la Implantació de la Normativa, organitzada pel grup Avalnorm de la Universitat Pompeu Fabra. Barcelona, 6 de juny de 2013.

Jordi Ginebra, «Mites i emocions al voltant de la llengua catalana del segle XIX», ponència llegida al IX Col·loqui Internacional «Problemes i Mètodes de la Història de la Llengua»: La construcció de les llengües: Mites, Normes i Emocions, organitzat pel Grup d'Història de la Llengua i Llengua Normativa de la Universitat de Girona. Girona, 25-27 de juny de 2013.

Jordi Ginebra, «La Coordinadora d'Estudis Universitaris de Filologia Catalana», ponència llegida al II Simposi sobre l'Ensenyament de la Llengua i la Literatura Catalanes a la Secundària i a la Universitat, organitzat pel Departament de Filologia Catalana de la Universitat Autònoma de Barcelona i l'Institut d'Estudis Catalans. Barcelona, Institut d'Estudis Catalans, 11 d'octubre de 2013.

Francesc Massip, «Noves perspectives per l'estudi del teatre medieval: el material etnogràfic en la llarga Edat Mitjana», ponència llegida al III Simposi Internacional del Grup de Recerca LAiREM «Noves Perspectives per a l'Estudi de la Cultura Medieval». Tarragona, 3 i 4 d'octubre de 2013.

Francesc Massip, «*Los Doce Pares de Francia* en el México de hoy: vasos comunicantes con la teatralidad popular europea», ponència llegida al VII Coloquio Internacional de Teatro Latinoamericano. Alacant, Universitat d'Alacant, 12 al 14 de novembre de 2013.

Carme Oriol, «Les cartes de Walter Anderson a Joan Amades: estudi de la col·laboració entre dos folkloristes coetanis», ponència llegida a L'Estudi del Folklore: Teoria, Història, Arxius. Congrés Internacional en Homenatge a Josep M. Pujol. Tarragona, 20-21 de juny de 2013.

Carme Oriol i Emili Samper, «L'Arxiu de Folklore de la URV i els seus recursos en línia», ponència llegida a L'Estudi del Folklore: Teoria, Història, Arxius. Congrés Internacional en Homenatge a Josep M. Pujol. Tarragona, 20-21 de juny de 2013.

Montserrat Palau, «Rossend Serra Pagès, mestre de folkloristes: l'epistolari amb les seves alumnes de l'Escola d'Institutius i Altres Carreres per a la Dona», ponència llegida a L'Estudi del Folklore: Teoria, Història, Arxius. Congrés Internacional en Homenatge a Josep M. Pujol. Tarragona, 20-21 de juny de 2013.

Montserrat Palau, «La utilització del folklore i la tradició oral per configurar l'ordre simbòlic de la mare», ponència llegida al seminari de treball del projecte La literatura popular catalana en la segona meitat del segle XX: documentació, estudi i difusió. Ref. FFI2012-31808 del Ministeri d'Economia i Competitivitat, Institut d'Estudis Catalans, Barcelona, 4 d'octubre de 2013.

Miquel Àngel Pradilla, «Les llums i les ombres de la normalitat lingüística. La situació sociolingüística de la llengua catalana», conferència inaugural de les VIII Jornades de Normalització Lingüística: «Viure en català sense cap retallada», organitzades per CCOO Catalunya, CCOO Illes Balears i CCOO del País Valencià. Tarragona, Sala de Graus del Campus Catalunya, 5 de novembre de 2013.

Miquel Àngel Pradilla, «El valor comunicatiu de la llengua. Un criteri per a la gestió de la variació lingüística en la varietat formal de la llengua catalana», ponència llegida al IV Col·loqui Internacional «La lingüística de Pompeu Fabra». Tarragona, 18-20 novembre 2013.

Emili Samper, «Variacions sobre les bruixes», ponència llegida a L'Estudi del Folklore: Teoria, Història, Arxius. Congrés Internacional en Homenatge a Josep M. Pujol. Tarragona, 20-21 de juny de 2013.

Magí Sunyer, «La reivindicació de llibertats col·lectives contra l'Estat liberal centralista (1844-1898)», ponència dins la La Via Catalana 1701-2014: La Construcció de la Nació Política, jornada organitzada pel grup de recerca de la URV Ideologies i Societat a la Catalunya Contemporània, el Centre d'Història Contemporània de Catalunya del Departament de la Presidència de la Generalitat de Catalunya i la Societat Catalana d'Estudis Històrics (Institut d'Estudis Catalans). Tarragona, Sala de Graus del Campus Catalunya, 15 d'octubre de 2013.

Magí Sunyer, «Identidad republicana a través de la literatura antes de 1868», ponència llegida al Colloque International Mobilités républicaines en Méditerranée (XVIII-XXe siècle: Itinéraires, modèles et coopérations). Niça, Université de Nice / Sophia Antipolis, 27-28 de març de 2014.

Laura Villalba, «Estudi i edició de tres versions inèdites de *La Venta focs* (ATU 480+510A) recollides per Adelaida Ferré i Gomis», ponència llegida a L'Estudi del Folklore: Teoria, Història, Arxius. Congrés Internacional en Homenatge a Josep M. Pujol. Tarragona, 20-21 de juny de 2013.

I en aquestes conferències i cursos especialitzats adreçats a estudiosos o professionals de la filologia, la lingüística i l'estudi de la literatura:

Jordi Ginebra: «Els punts més difícils de la sintaxi normativa: què n'hem de fer?», sessió de 2 hores dins els Seminaris Interuniversitaris sobre la Implantació de la Normativa, organitzats pel grup de recerca Avalnorm de la Universitat Pompeu Fabra. Barcelona, Universitat Pompeu Fabra, 20 de febrer de 2014.

Miquel Àngel Pradilla, sessions com a professor del XXVI Curs de Sociolingüística de la Nucia: 100 anys de Normes Ortogràfiques. Sociolingüística i Ensenyament. Organitzat per la Universitat d'Alacant. La Nucia, 8-9 i 29-30 de novembre de 2013

Miquel Àngel Pradilla, intervenció en la taula rodona «Quin futur tenim a Europa?», que va tenir lloc en el marc del II Simposi sobre l'Ensenyament de la Llengua i la Literatura Catalanes a la Secundària i a la Universitat, organitzat pel Departament de Filologia Catalana de la Universitat Autònoma de Barcelona i l'Institut d'Estudis Catalans. Barcelona, Institut d'Estudis Catalans, 11 d'octubre de 2013.

Magí Sunyer, «El 1714 a la literatura catalana dels segles XIX i XX», conferència en el marc de la IX Jornada sobre Literatura i Ensenyament. Lleida. Universitat de Lleida, 9 de maig de 2014.

5.8 Comunicacions a congressos

Igualment, altres outputs de recerca dels membres del Departament han estat, durant el curs 2013-2014, les següents comunicacions a congressos científics:

Montserrat Corretger i Jordi Ginebra, «Domènec Guansé, primer biògraf de Pompeu Fabra», comunicació presentada al IV Col·loqui Internacional «La lingüística de Pompeu Fabra». Tarragona, 18-20 novembre 2013.

Elga Cremades, «El règim nominal en l'obra gramatical i lexicogràfica de Pompeu Fabra», comunicació presentada al IV Col·loqui Internacional «La lingüística de Pompeu Fabra». Tarragona, 18-20 novembre 2013.

Maite Domingo, «Sobre Puig i Ferrater i la codificació fabriana. Els adverbis en *-ment*», comunicació presentada al IV Col·loqui Internacional «La lingüística de Pompeu Fabra». Tarragona, 18-20 novembre 2013.

Diana Gorostidi, «*Admirari poteris, sed nusquam satis*: "El artificio de Juanelo" en un poema llatí de Pierleone Casella (1606)», comunicació presentada al XVII Simposi d'Estudis Clàssics «Omnia mutantur: Canvi, transformació i pervivència en la cultura clàssica, en les seves llengües i en el seu llegat». Barcelona, Facultat de Filologia de la Universitat de Barcelona, 3-5 de juliol de 2013.

Jordi Ginebra, «Visites de Pompeu Fabra a Tarragona», comunicació presentada al IV Col·loqui Internacional «La lingüística de Pompeu Fabra». Tarragona, 18-20 novembre 2013.

Jordi Ginebra, «¿Quines normes sintàctiques hem d'ensenyar?», comunicació presentada al IV Simposi Internacional sobre l'Ensenyament del Català. Vic, 4-5 abril 2014.

Lenke Kovács, «Els personatges femenins en les consuetes mallorquines (ms. 1139, Biblioteca de Catalunya)», comunicació presentada al III Simposi Internacional del Grup de Recerca LAiREM «Noves Perspectives per a l'Estudi de la Cultura Medieval». Tarragona, 3 i 4 d'octubre de 2013.

Roser Llagostera i Xavier Rull, «El tractament dels auxiliars al DGLC», comunicació presentada al IV Col·loqui Internacional «La lingüística de Pompeu Fabra». Tarragona, 18-20 novembre 2013.

Carme Oriol, «Tipologia dels reculls de narrativa folklòrica: de la recreació a la transcripció», comunicació presentada a la IX Trobada del Grup d'Estudis Etnopoètics «Literatura oral i educació: simbiosi i complicitats». Vic, Consell Comarcal d'Osona, 7-9 de novembre de 2013.

Carme Oriol i Emili Samper, «Catalan Folk Literature Today: Research Database on the Internet», comunicació presentada dins del panell Folk Narrative in the Modern World: Computers and the Internet del 16è Congrés de la International Society for Folk Narrative Research (ISFNR), dedicat al tema Folk Narrative in the Modern World: Unity and Diversity. Vilnius (Lituània), 25 al 30 de juny de 2013.

Montserrat Palau, «Dones i identitats nacionals», comunicació presentada al IV International Conference of the Research Institute for Identities and Society (IRIS): Conditioned Identities: Wished-for and Unwished-for Identities. Lleida, Universitat de Lleida, 13 al 15 de novembre de 2013.

Montserrat Palau i Montserrat Duch, «Gender and Nation in Catalonia under the Franco Dictatorship (1939-1975)», comunicació presentada al Tenth European Social Science History Conference. Universitat de Viena, 23-26 Abril 2014.

Montserrat Palau, «Els balls parlats: recuperació de textos i representacions», comunicació presentada a la II Jornada LITCAT d'Intergrups de Recerca (LITCAT II) «Literatura catalana contemporània (segles XIX-XXI): crítica, transmissió textual i didàctica». Barcelona, Institut d'Estudis Catalans, 16 de maig de 2014.

Llúvia Palliso, «Algunes consideracions sobre *La faula* de Guillem de Torroella», comunicació presentada al III Simposi Internacional del Grup de Recerca LAiREM «Noves Perspectives per a l'Estudi de la Cultura Medieval». Tarragona, 3 i 4 d'octubre de 2013.

Mònica Sales, «Experiències didàctiques al voltant de les rondalles: de la tradició a l'adquisició de competències», comunicació presentada a la IX Trobada del Grup d'Estudis Etnopoètics «Literatura oral i educació: simbiosi i complicitats». Vic, Consell Comarcal d'Osona, 7-9 de novembre de 2013.

Emili Samper, «Preocupacions populars versus progrés: folklore i pedagogia en l'obra de Cels Gomis», comunicació presentada a la IX Trobada del Grup d'Estudis Etnopoètics «Literatura oral i educació: simbiosi i complicitats». Vic, Consell Comarcal d'Osona, 7-9 de novembre de 2013.

Emili Samper, «Cels Gomis i Mestre i la discrepància de les Normes ortogràfiques de 1913», comunicació presentada al IV Col·loqui Internacional «La lingüística de Pompeu Fabra». Tarragona, 18-20 novembre 2013.

Magí Sunyer, «Identitats i literatura a Catalunya: 1858 - 1868», comunicació presentada al congrés Conditioned Identities. Lleida, Universitat de Lleida, 13 al 15 de novembre de 2013.

Magí Sunyer, «Literatura de terror en el paisatge tarragoní», comunicació presentada al Congrés de Geografies Literàries. Vic, Universitat de Vic, 24 d'abril de 2014.

Agnès Toda, «La construcció de la nació en l'obra de Maria Aurèlia Capmany», comunicació presentada al congrés Conditioned Identities. Lleida, Universitat de Lleida, 13 al 15 de novembre de 2013.

Eloi Ysàs, «La pell de l'onso: la disfressa prohibida», comunicació presentada al III Simposi Internacional del Grup de Recerca LAiREM «Noves Perspectives per a l'Estudi de la Cultura Medieval». Tarragona, 3 i 4 d'octubre de 2013.

Joana Zaragoza, «El cos femení als ulls de la medicina grega», ponència llegida a les II Jornades de Tardor de Tàcita Muta (Grup d'estudis de Dones i Gènere a l'Antiguitat). Cos i Reproducció al Món Antic. Tarragona, Paranimf de la Universitat Rovira i Virgili, 20 i 21 de novembre de 2013.

5.9 Estades en centres de recerca de l'estranger

Laura Villalba, becària de doctorat, ha fet una estada de tres mesos de durada (setembre-desembre 2013) a la Universitat de Göttingen (Alemanya), amb l'objectiu d'aconseguir la menció de doctorat europeu.

Marina Navàs (setembre 2013) ha obtingut una beca de postgrau de La Caixa, en col·laboració amb el govern francès, per cursar el Diplôme d'archiviste paléographe (a partir del segon any) a l'École Nationale de Chartes. S'hi estarà dos cursos acadèmics.

Montserrat Palau ha fet una estada a la Universitat Adam Mickiewicz, de Pozna (Polònia), al maig 2014, amb el finançament del programa Mobilitat Erasmus. Hi ha impartit els seminaris «El sexo de las naciones: representaciones simbólicas» (10 h.) i «El cos femení. La poesia de M. Mercè Marçal i Dolors Miquel» (10 h.).

5.10 Estades d'investigadors al Departament

El Dr. Risto Järv, cap dels Arxius de Folklore d'Estònia i responsable del Projecte de Rondalles Estonianes del Museu Literari Estonià i de la Universitat de Tartu, va visitar l'Arxiu de Folklore per conèixer el seu fons, així com el seu funcionament i l'activitat de recerca que s'hi duu a terme (18 d'octubre de 2013).

5.11 Congressos i jornades de recerca científica organitzats pel Departament

L'Estudi del Folklore: Teoria, Història, Arxius. Congrés Internacional en Homenatge a Josep M. Pujol

El congrés tenia com a objectiu, a més de constituir una trobada internacional d'experts en la matèria, honorar la memòria de Josep M. Pujol (Barcelona, 1947-2012) i reivindicar el seu mestratge i les seves aportacions a l'estudi del folklore. Paranimf de la URV, 20 i 21 de juny de 2013. El congrés ha estat estructurat al voltant dels àmbits temàtics en els quals Josep M. Pujol era especialista: àmbit 1: teoria i història del folklore; àmbit 2: narrativa folklòrica: rondalles i llegendes; àmbit 3: arxius i centres de recerca.

20 JUNY 2013

9.00 Inauguració

9.30 Dan Ben-Amos (University of Pennsylvania): «One Definition of Folklore: A Personal Narrative».

10.30 Michèle Simonsen (Copenhaguen): «Danish Folcloristics between Philology and Ethnology».

11.30 Jaume Ayats (Grup de Recerca Folklòrica d'Osona): «Canvia la tecnologia o també canvia el pensament? Indicis de com es transforma la comunicació folklòrica en el trànsit als comportaments tecnològics».

12.00 Jaume Guiscafrè (Universitat de les Illes Balears): «Arxivers, filòlegs o folkloristes. per fer què i amb quines eines?»

12.30 Carme Oriol (Universitat Rovira i Virgili): «Les cartes de Walter Anderson a Joan Amades: estudi de la col·laboració entre dos folkloristes coetanis»

13.00 Montserrat Palau (Universitat Rovira i Virgili): «Rossend Serra Pagès, mestre de folkloristes: l'epistolari amb les seves alumnes de l'Escola d'Institutius i Altres Carreres per a la Dona».

13.30 Ignasi Roviró (Grup de Recerca Folklòrica d'Osona): «Rumors i folklore».

16.00 Hans-Jörg Uther (Enzyklopädie des Märchens): «Classifying Tales. Remarks Concerning Indexes and Systems of Classification».

17.00 Marianthi Kaplanoglou (Université d'Athènes): «Spinners and spinning in folktale versions from the Aegean islands».

17.30 Josefina Roma (Universitat de Barcelona): «El llarg camí del 'Mal Caçador'».

18.30 Emili Samper (Universitat Rovira i Virgili): «Variacions sobre les bruixes».

19.00 Caterina Valriu (Universitat de les Illes Balears): «Les llegendes sobre la Nativitat a la tradició catalana».

19.30 Laura Villalba (Universitat Rovira i Virgili): «Estudi i edició de tres versions inèdites de *La Venta focs* (ATU 480+510A) recollides per Adelaida Ferré i Gomis».

21 DE JUNY 2013

9.30 Christine Shojaei Kawan (Enzyklopädie des Märchens): «Books, Files, Slips, Clippings, Copies...: in short the Stuff which Makes a Handbook. The Encyclopedia of the Folktale, its Library and Archives».

10.30 Paulo Correia (Centro de Estudos Ataíde Oliveira): «An Ocean of Stories: The Portuguese Archives of Folktales and Legends».

11.00 Xavier Roviró (Grup de Recerca Folklòrica d'Osona): «El Grup de Recerca Folklòrica d'Osona: recerques i arxius».

11.30 Carme Oriol i Emili Samper, Arxiu de Folklore «L'Arxiu de Folklore de la URV i els seus recursos en línia»

12.00 Clausura

Amb el congrés es va organitzar una exposició en homenatge a Josep M. Pujol, preparada per Eina. També es va organitzar el cicle «Llegendes i cinema», que va comptar amb la col·laboració de l'Aula de Cinema de la Universitat Rovira i Virgili. Es van projectar dues pel·lícules, en versió original amb subtítols: *El laberinto del fauno* i *The Dark Crystal*.

III Simposi Internacional del Grup de Recerca LAiREM «Noves Perspectives per a l'Estudi de la Cultura Medieval». Tarragona, 3 i 4 d'octubre de 2013.

3 D'OCTUBRE, SALA DE GRAUS DE LA FACULTAT DE LLETRES.

9.30 Inauguració de la Jornada, a càrrec de Josep Sànchez Cervelló, degà de la Facultat de Lletres, i Jordi Ginebra Serrabou, director del Departament de Filologia Catalana.

Presentació dels objectius i dels participants del Simposi, a càrrec de Francesc Massip, coordinador del Grup de Recerca SGR 258 LAiREM.

President de sessió: Donatella Siviero

10.00 Licia Buttà (URV): Para no acabar con la Edad Media: reflexiones sobre historia del arte medieval, cultura visual y la Red.

10.45 Daniel Rico Camps (Universitat Autònoma de Barcelona, UAB): Sagrat i profà a l'art medieval. Noves vies d'estudi.

President de sessió: Daniel Rico

11.50 Sandra Pietrini (Università degli Studi di Trento): L'invenzione del teatro e della scena antica nel Medioevo: per una rilettura dell'iconografia terenziana.

12.35 Maricarmen Gómez Muntané (UAB): Los set gotxs recomptarem del Llibre Vermell de Montserrat.

Dinar

President de sessió: Camilo Fernández Valdehorras

16.00 Rebeca Sanmartín Bastida (Universidad Complutense de Madrid): La construcción de la santidad y el discurso visionario: un proyecto de investigación interdisciplinar.

16.45 Almudena Blasco Vallés (UAB). Nuevas perspectivas para la construcción del femenino social en la Edad Media.

President de sessió: Almudena Blasco

17.50 Lenke Kovács (Universität Bremen): Els personatges femenins en les consuetes mallorquines (ms. 1139, Biblioteca de Catalunya).

18.35 Camilo Fernández Valdehorras (Universitat de Barcelona): Olladas ao «espectáculo trobadoresco áulico» de Alfonso X (1252-1284) no speculum dos códices historiados das Cantigas de Santa María (CSM) como summa artis medievalis.

4 D'OCTUBRE DE 2013. SALA DE GRAUS DE LA FACULTAT DE LLETRES

President de sessió: Lícia Buttà

9.15 Donatella Siviero (Università di Messina): Desficcionalización e invención de mundos en la narrativa medieval de área ibérica.

10.00 Francesc Massip (URV): Noves perspectives per l'estudi del teatre medieval: el material etnogràfic en la llarga Edat Mitjana.

10.45 Marco Piccat (Università di Trieste): La trasmissione dei testi e le vie delle immagini: un percorso divergente.

President de sessió: Maricarme Gómez Muntané

11.50 Kathleen Nelson (Universitat de Sydney, Australia): La melodía del *Exultet iam angelica* en la Catalunya medieval.

12.35 Oscar-Armando García Gutiérrez (Universidad Nacional Autónoma de México): Una fiesta de locos medieval en un manuscrito tardío del México independiente.

Dinar

President de sessió: Francesc Massip

16.00 Llivia Palliso Alentorn (URV): Algunes consideracions sobre *La faula* de Guillem de Torroella.

16.45 Eloi Ysàs Trias (URV): La pell de l'onso: la disfressa prohibida.

17.50 Taula rodona amb tots els ponents: «Noves perspectives per l'estudi de la cultura medieval».

18.35 Reunió del LAiREM.

IV Col·loqui Internacional «La lingüística de Pompeu Fabra»

El Departament va organitzar l'any 1998, coincidint amb el 50è aniversari de la mort de Pompeu Fabra, el Col·loqui Internacional «La lingüística de Pompeu Fabra». L'objectiu era estudiar Fabra com a autor i com a persona, la seva obra, el seu ideari lingüístic i el de tots els qui van treballar per la llengua al mateix temps que ell; i també com s'ha desenvolupat el procés de codificació del català (i d'altres llengües). Cada cinc anys s'ha fet una nova edició d'aquest col·loqui (2003 i 2008). Els dies 18-20 de novembre del 2013 se n'ha fet la quarta edició, que el Departament ha volgut associar a la celebració del centenari de la promulgació de les Normes Ortogràfiques (1913).

Comitè científic: Joan A. Argenter (Universitat Autònoma de Barcelona), Joan Armangué (Universitat de Càller), Albert Branchadell (Universitat Autònoma de Barcelona), Teresa Cabré i Castellví (Universitat Pompeu Fabra), Germà Colón (Universitat de Basilea), Jaume Corbera (Universitat de les Illes Balears), Kálmán Faluba (Universitat ELTE de Budapest), Antoni Ferrando (Universitat de València), Jordi Ginebra (Universitat Rovira i Virgili), Joan Julià-Munné (Universitat de Lleida), Georg Kremnitz (Universitat de Viena), Maria-Rosa Lloret (Universitat de Barcelona), Joan Martí i Castell (Universitat Rovira i Virgili), Josep Martines (Universitat d'Alacant), Josep M. Nadal (Universitat de Girona), Pere Navarro (Universitat Rovira i Virgili), Joan Peytavi (Universitat de Perpinyà), Ramon Pinyol (Universitat de Vic), Miquel Àngel Pradilla (Universitat Rovira i Virgili), Claus Pusch (Universitat Albert-Ludwig de Friburg de Brisgòvia), Vicent Salvador (Universitat Jaume I), Xavier Rull (Universitat Rovira i Virgili).

Comitè organitzador: Elga Cremades, Maite Domingo, Jordi Ginebra, Roser Llagostera, Emili Llamas, Anna Montserrat, Pere Navarro, Miquel Àngel Pradilla (president), Xavier Rull (secretari), Sílvia Veà.

DILLUNS, 18 DE NOVEMBRE

9.30 Inauguració

10.00 Ponència de Mila Segarra (Universitat de Barcelona / Institut d'Estudis Catalans): L'ortografia catalana entre els segles xx i xxi.

11.30 Comunicacions

Jordi Ginebra: Visites de Pompeu Fabra a Tarragona.

Gemma Albiol: La incorporació de les Normes de 1913 a Menorca: *Llum Nova*, la revista capdavantera a difondre l'adhesió.

Mònica Montserrat: Carta inèdita de Pompeu Fabra a Rafael Patxot.

Francesc Feliu i Pep Serra: L'auxiliar *ser* i la discrepància més explícita del fabrista rossellonès Carles Grandó amb Pompeu Fabra.

12.30 Pausa

13.00 Comunicacions

David Paloma: Prescripcions fonètiques i nivells d'expressió.

Elga Cremades: El règim nominal en l'obra gramatical i lexicogràfica de Pompeu Fabra.

Joan Costa: La implantació de les propostes sintàctiques fabrianes segons A. M. Badia i Margarit.

Maite Domingo: Sobre Puig i Ferrater i la codificació fabriana. Els adverbis en *-ment*.

16.00 Ponència de Jürgen Erfurt (Goethe-Universität Frankfurt am Main): Per a una teoria de l'estandardització. El cas del francès al Quebec.

17.10 Comunicacions

Imma Creus i Josefina Carrera-Sabaté: Com es pronuncien aquestes vocals? De les normes fabrianes als dubtes actuals en el vocalisme àton.

Ramon Marrugat: El procés d'incorporació a la lexicografia catalana dels vegetals americans des del *Diccionari de la llengua catalana* de Pere Labèrnia al *Diccionari general de la llengua catalana* de Pompeu Fabra.

Joan Rebagliato: El femení de familiars i altres animals.

Pere Montalat: Els gal·licismes del *Gazophylacium catalano-latinum* de Joan Lacavalleria.

Abelard Saragossà: La forma *dues*: del DGLC al DIEC.

Maria Pilar Perea: Fabra i Alcover: hi ha alguna cosa més dir-ne quant a l'ús del lèxic?

18.30 Pausa

19.00 Comunicacions

Olga Fullana: Del «català que ara es parla» a la codificació gramatical fabriana: *pas, pla, boy, pu, rai, tot*, icones del català del XIX.

Joan Puig Malet: Les planes dolentes del diccionari Fabra de 1931.

Aina Labèrnia: *Tothom qui o tothom que?* Reflexió sobre la implantació d'una norma sintàctica de Fabra (1933).

Isabel Turull: El pròleg de Riba a la segona edició del *DGLC*.

20. 30 Fi de les sessions

DIMARTS, 19 DE NOVEMBRE

9.30 Ponència de Maria-Rosa Lloret (Universitat de Barcelona): Viure Fabra a partir dels cursos orals.

10.30 Pausa

11.00 Comunicacions

Natàlia Carbonell: Model de llengua i qualitat lingüística a les escriptures populars de l'exili republicà del 1939.

Roser Llagostera i Xavier Rull: El tractament dels auxiliars al DGLC.

Montserrat Corretger i Jordi Ginebra: Domènec Guansé, primer biògraf de Pompeu Fabra.

Joan R. Ramos: Un cas d'inestabilitat en la duplicació pronominal: *Els aspectes que hem tractat anteriorment i d'altres que (en) tractarem tot seguit*.

Francesc Feliu i Olga Fullana: La «Selecta de autores catalanes» de Fabra a la gramàtica de 1912: un programa literari per a la vinculació sentimental dels catalans a l'obra de codificació gramatical.

Noelia Sánchez Candela: És de clivellades que parla Fabra.

12.30 Pausa

13.00 Presentació de les obres completes de Pompeu Fabra

14.00 Dinar

16.00 Ponència de Nicola Vuletić (Universitat de Zadar): De tres, una: una mirada històrica sobre l'estandardització del croat i la qüestió serbocroata.

17.00 Pausa

17.30 Comunicacions

Ramon Pinyol: De les dificultats d'editar Verdaguer normativament en el segle xx: el cas de les obres completes de la Llibreria Catalònia (1928-1936).

Josep Daniel Climent: Les Normes de l'Institut d'Estudis Catalans, repercussions al País Valencià.

Trini Escudero: Els autors i la normativa fabriana: el cas concret de Mercè Rodoreda.

Annabel Gràcia: L'ensenyament de la llengua a l'exterior des de l'estàndard occidental. Dificultats i contradiccions.

Emili Samper: Cels Gomis i Mestre i la discrepància de les Normes ortogràfiques de 1913.

19.00 Fi de les sessions

DIMECRES, 20 DE NOVEMBRE

9.30 Ponència de Josep M. Baldaquí (Universitat d'Alacant / Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana): La inseguretat lingüística i el model de llengua de l'ensenyament al País Valencià.

10.30 Pausa

11.00 Comunicacions

Antoni Arnal: Antoni Maria Alcover i la lingüística del segle XIX.

Carles Castellanos: L'estandardització lingüística com a procés dialèctic.

Montserrat Sendra i Francesc Xavier Vila: La difusió explícita de la normativa: vies i estratègies en la societat de la informació.

12. 30 Pausa

13.00 Presentacions

14.00 Dinar

16.00 Ponència de Miquel Àngel Pradilla (Universitat Rovira i Virgili / Institut d'Estudis Catalans): El valor comunicatiu de la llengua. Un criteri per a la gestió de la variació lingüística en la varietat formal de la llengua catalana.

17.00 Pausa

17.30 Taula rodona i cloenda: Les normes ortogràfiques: immobilisme o renovació?

19.00 Fi de les sessions

II Jornades de Tardor de Tàcita Muta (Grup d'estudis de Dones i Gènere a l'Antiguitat). Cos i Reproducció al Món Antic

Jornades organitzades per Tàcita Muta, amb la col·laboració de la Facultat de Lletres, el Departament d'Història i Història de l'Art, el Departament de Filologia Catalana i el GREC. Comitè organitzador: Elisabet Huntingford i Joana Zaragoza. Secretaria: Ruth Zelada Juárez. Paranimf de la Universitat Rovira i Virgili, 20 i 21 de novembre de 2013.

DIMECRES 20 DE NOVEMBRE

9.15 Presidència de sessió: Maria Dolors Molas Font i Elisabet Huntingford

Inauguració de les Jornades, a càrrec de Montserrat Duch Plana, professora d'Història Contemporània de la URV.

10.00 Joana Zaragoza Gras: El cos femení als ulls de la medicina grega.

11.15 Alcía Martínez Bonfill: Les identitats de gènere a l'antic Egipte a través de la representació del cos.

12.30 Rocío Merino De L'Herbe: Iconografia de les dones assíries.

16.00 Presidència de sessió: Joana Zaragoza i Rocío Merino

Maria Dolors Molas Font: Mirades crítiques sobre les representacions del cos humà en el paleolític a Europa.

17.15 Marta Ortega Balanza: Propietarios de cuerpos femeninos: las mujeres en las leyes hititas.

18.30 Elisabet Huntingford Antigas: El cicle reproductiu de les dones hitites.

DIJOURS 21 DE NOVEMBRE

9.30 Presidència de sessió: Elisabet Huntingford i Marta Ortega

Maria Jordana Marín i Cristina Yúfera Molina: Identitats i poder en la mort.

10.45 Encarnació Ricart Martí: La dona embarassada al dret romà, referències inquietants.

12.15 Aroa Santiago Bautista: Identitat i cos.

6. Activitats d'extensió

En l'àmbit de l'extensió universitària, el Departament s'havia proposat continuar amb el treball de dinamitzar el món literari i cultural de la nostra àrea d'influència, divulgar la llengua i la literatura catalanes en la societat que acull la nostra Universitat, i donar suport a les activitats culturals sorgides del nostre entorn immediat. Els objectius s'han assolit, com es detalla tot seguit, i per això el Departament de Filologia Catalana continua realitzant una tasca importantíssima d'extensió universitària relacionada amb la dinamització de l'entorn cultural immediat, que, entre altres coses, fa present la Universitat Rovira i Virgili al seu territori natural d'influència més directa; igualment, a través de cursos, conferències i altres activitats, exerceix una feina destacada d'assessorament, transferència de coneixement i suport a iniciatives i projectes culturals, literaris i lingüístics de la societat en què s'emmarca. En aquest context, cal fer referència, com a activitats directament organitzades pel Departament, als esdeveniments següents.

6.1 Jornades Guerra, Exili i Repressió: «Franquisme i camps de concentració»

Les Jornades Guerra, Exili i Repressió, organitzades per Escat (Escriptors del Camp de Tarragona) i el Departament de Filologia Catalana, amb la col·laboració de l'AELC i la Institució de les Lletres Catalanes, han estat dedicades al franquisme i els camps de concentració. Tarragona, Sala de Graus del Campus Catalunya, 2 d'abril.

Lectures de *L'ombra del coronel* i *Peix de gat*, de Jordi Tiñena, i *Un cel de plom*, de Carme Martí.

Lectors: Albert Oliva i Sandra Poblet (estudiants del Departament de Filologia Catalana)

Xerrada amb Jordi Tiñena i Carme Martí.

6.2 Presentació del llibre *Visibilitzar o marcar*

La professora Anna Vila ha organitzat la presentació, al campus Baix Penedès, del llibre *Visibilitzar o marcar. Repensar el gènere en la llengua catalana* (Edicions 62, Biblioteca Universal Empúries), a càrrec de la lingüista Carme Junyent, especialista en antropologia lingüística, llengües de la immigració i substitució lingüística.

6.3 Jornades Guerra, Exili i Repressió: «Carrasclet, la guerra continua»

Acte organitzat per Escat (Escriptors del Camp de Tarragona), amb la col·laboració del Departament. Tarragona, Sala de Graus, 22 d'abril de 2014

Xerrada: Després de 1714 (introducció històrica), a càrrec de Josep Fàbregas.

Lectures dels llibres *Cap de brot*, de Ramon Pallicé, i *Sepultura de bandoler*, de Xavier Carreras.

6.4 XIII Congrés d'Estudiants de Filologia Catalana

El XIII Congrés d'Estudiants de Filologia Catalana ha tingut lloc a Tarragona, a la Universitat Rovira i Virgili (URV), els dies 8, 9 i 10 d'abril. El Congrés ha estat organitzat pel Sindicat d'Estudiants dels Països Catalans (SEPC) i per l'Assemblea d'Estudiants de Filologia Catalana de la URV. A més hi ha col·laborat el Consell d'Estudiants de la URV, el Departament de Filologia Catalana, la Facultat de Lletres i l'Associació de Professionals i Estudiosos en Llengua i Literatura Catalanes (APELLC). Enguany el Congrés s'ha centrat en les noves problemàtiques que afecten la llengua catalana al segle XXI en el context de globalització. Així, doncs, s'han tractat temes com l'impacte de les migracions en la nostra llengua, la necessitat de gestió del multilingüisme, els contactes lingüístics o els models trilingües d'educació.

8 D'ABRIL: GLOBALITZACIÓ I LIBERALISME LINGÜÍSTIC

12.00 Arribada a la Facultat de Lletres de la URV (Campus Catalunya): acreditacions.

13.00 Explicació del Congrés.

Dinar

16.00 Benvinguda a la URV.

16.30 Conferència de Joan Martí Castell: Llengua i poder.

18.00 Conferència d'Emili Boix: La llengua i els joves.

19.30 Joc de coneixença.

9 d'abril: El català: llengua de passat, de present... i de futur?

9.30 Gent del Camp, gent del llamp: una terra d'escriptors. L'experiència literària de Magí Sunyer i Margarida Aritzeta.

12.00 Ruta Vicent Andrés Estellés. Condueix la ruta: Jesús Figueres. Organitza: APELLC.

Dinar

17.00 Conferència de M. Teresa Mas Adell: La immersió lingüística: inicis i conflictes.

18.30 Conferència de Carme Junyent: Moviments migratoris i contactes lingüístics.

10.30 Conferència de Miquel Àngel Pradilla: La gestió del multilingüisme: els futurs del català.

12.00 Presentació de l'*Arxiu de Folklore* de la URV, a càrrec de Carme Oriol i Emili Samper.

Dinar

17.00 Col·loqui sobre el trilingüisme en el model educatiu actual, a càrrec de Josep Meseguer-Carbó (Escola Valenciana) i de Miquel Àngel Tortell (Assemblea de Docents de les Illes Balears).

21.00 Sopar i mostra de cant improvisat i festa amb punxadiscos.

6.5 Coorganització de l'acte Homenatge a Josep Maria Pujol

El Museu del Disseny de Barcelona i l'editorial Campgràfic, amb la col·laboració d'ELISAVA, EINA, la Universitat de Barcelona i el Departament de Filologia Catalana de la URV, van organitzar un acte d'homenatge a Josep Maria Pujol, el 4 de desembre del 2013, al Museu del Disseny de Barcelona. Hi van intervenir Pilar Vélez, del Museu del Disseny de Barcelona; Fèlix Bella, de Campgràfic Editors; Francisco Rico, de la Real Academia Española; Oriol Pibernat, d'EINA, Centre Universitari de Disseny i Art, i Anna Calvera, de la Universitat de Barcelona. En el mateix acte es va presentar el llibre-homenatge *Jan Tschichold y la tipografía moderna*, de Josep M. Pujol.

6.6 Coorganització de l'acte de presentació del llibre *Al marge: escriptors catalans del segle XIX*

El Departament ha col·laborat en l'organització de la presentació del llibre *Al marge: escriptors catalans del segle XIX*, de Montserrat Corretger (Onada Edicions). Van intervenir en la presentació Josep M. Domingo, Magí Sunyer, Jordi Ginebra i l'autor del llibre. Reus, Centre de Lectura de Reus, 4 de juny de 2013.

6.7 Coorganització de l'acte de presentació del llibre *Ramon Amigó, pedagog del territori*

El Centre de Lectura de Reus i Òmnium Cultural Baix Camp, amb la col·laboració de l'Institut d'Estudis Catalans, les Publicacions de l'Abadia de Montserrat i el Departament de Filologia Catalana de la URV van organitzar l'acte de presentació del llibre *Ramon Amigó, pedagog del territori*, de Xavier Ferré, el 10 de gener del 2014, a la sala d'actes del Centre de Lectura. Hi van intervenir Josep Murgades, professor de la Universitat de Barcelona, i Joaquim Mallafrè, filòleg, traductor i antic professor del Departament de Filologia Catalana de la URV. Hi van ser presents membres de la família de Ramon Amigó.

6.8 Celebració del Dia Mundial de la Poesia al Camp de Tarragona

El Camp de Tarragona va celebrar el Dia Mundial de la poesia amb un homenatge a Montserrat Abelló i un vermut poètic. Aquests actes han estat coordinats per la Direcció General de Política Lingüística del Departament de Cultura, la Biblioteca Pública de Tarragona, el Centre de Normalització Lingüística de Tarragona i s'organitzen en el marc del Ple pel Català al Camp de Tarragona. El Departament de Filologia Catalana va participar en el vermut poètic per mitjà de Pere Navarro i Agnès Toda, que van fer de lectors de poemes. Tarragona, Biblioteca Pública, dia 21 d'abril de 2014.

6.9 Presentacions del dia de Sant Jordi

El Departament de Filologia Catalana ha col·laborat amb les micropresentacions de llibres, organitzades per la Facultat de Lletres, que s'han realitzat el dia 23 d'abril de 2013, diada de Sant Jordi. Les micropresentacions relatives al Departament han estat les següents: el segon número d'*Estudis de Literatura Oral Popular / Studies in Oral Folk Literature*), i els llibres *Això era i no era. Obra folklòrica, Three Selected Papers on Catalan Folklore, De l'anarquisme al folklore. Cels Gomis i Mestre (1841–1915), Tres tractats sobre l'art de la medicina, Saphira, Vacances, El Misteri de l'Assumpció de la catedral de València, La nit de la papallona, Terra de cruïlla i Llegendes de Tarragona.*

6.10 Conferències, sessions i altres actes fora de la Universitat

La feina d'extensió universitària també s'ha concretat en conferències i sessions de membres del Departament adreçades a institucions acadèmiques i culturals, o emmarcades en cicles, cursos i jornades:

Francesc Massip ha pronunciat la conferència «Serafí Pitarra i la paròdia del drama romàntic», organitzada pel Club3C i Recomana en el marc del cicle Butaca3C. Barcelona, Palau de la Virreina, 4 de juny de 2014.

Francesc Massip ha pronunciat la conferència «Entrar al Renaixement amb calces de fusta: la literatura catalana del segle XVI» en el marc del Curs Universitari d'Estiu Esplendor del Renaixement i Lletres del Barroc. Jesús (Tortosa), Universitat d'Estiu - URV/UETE 2013, 1 de juliol 2013.

Francesc Massip ha pronunciat la conferència «L'eclosió del Barroc: Francesc Vicent Garcia» en el marc del Curs Universitari d'Estiu ESPLENDOR DEL RENAIXEMENT I LLETRES DEL BARROC. Jesús (Tortosa), Universitat d'Estiu - URV/UETE 2013, 1 de juliol 2013.

Anna Montserrat ha pronunciat la conferència «Les paraules viatgeres», en l'acte de cloenda dels cursos de català i del programa Voluntariat per la llengua que organitza cada any l'Ajuntament de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant i el Centre de Normalització Lingüística de l'Àrea de Reus. Vandellòs Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant, 6 de juny de 2013.

Carme Oriol ha pronunciat la conferència «Les cartes de Walter Anderson a Joan Amades, el reflex d'una col·laboració entre dos folkloristes excepcionals», dins el cicle de conferències Estació Xerrada Amades 2014. Barcelona, Associació Excursionista d'Etnografia i Folklore, 19 de juny de 2014.

Carme Oriol ha impartit dues sessions, una sobre els gèneres de l'etnopoètica (14 de novembre) i una sobre la recollida i la gestió del patrimoni oral (28 de novembre), en el marc del Curs de mediació literària, organitzat per Tantàgora del 6 de novembre al 19 de desembre de 2013.

Montserrat Palau ha pronunciat la conferència «Nacions i feminitzacions», organitzada pel Col·lectiu Filles de les Fetilleres. Torredembarra, 24 de novembre de 2013.

Montserrat Palau ha pronunciat la conferència «Maria Aurèlia Capmany, feliçment fou una dona», dins el cicle Donasses. Barcelona, Facultat d'Humanitats de la Universitat Pompeu Fabra, Barcelona, 27 novembre 2013.

Montserrat Palau ha pronunciat la conferència «Dones de la Mancomunitat de Catalunya: un llegat de progrés per als nostres dies», amb motiu del Dia Internacional de les Dones. Barcelona, Centre Francesca Bonnemaison de la Diputació de Barcelona, 11 març 2014.

Magí Sunyer ha pronunciat una conferència sobre Joan Vinyoli amb motiu de la presentació de l'any Vinyoli a la Casa de Cultura de Vandellòs. Vandellòs, 25 d'abril de 2014.

Magí Sunyer ha pronunciat la conferència «1714 i literatura», en el marc de la Revetlla de Sant Jordi 2014, organitzada per les biblioteques públiques de Catalunya. Tarragona, Biblioteca Pública de Tarragona, 22 d'abril de 2014.

Magí Sunyer ha pronunciat la conferència «La mitologia nacional catalana». Folgueroles, Casa-museu Verdaguer, 16 de maig de 2014.

6.11 Publicacions de divulgació o que són el resultat de compromisos de proximitat amb l'entorn social i cultural immediat

Aritzeta, Margarida: «La literatura de la Catalunya independent», *BValls de Lletres*, any II, núm. 17 (juliol 2013), pp. 11-12.

Ginebra, Jordi: «"Obres completes" [de Pompeu Fabra] pel canvi», *El País*, «Quadern», núm. 1487 (6 juny 2013), p. 3.

Ginebra, Jordi: «La política lingüística en la Catalunya independent», *BValls de Lletres*, any II, núm. 17 (juliol 2013), pp. 25-26.

Pradilla, Miquel Àngel: «Què diu l'Informe sobre la situació de la llengua catalana?», *El Butlletí de l'IEC*, núm. 181 (novembre 2013).

A més, Jordi Ginebra i Miquel Àngel Pradilla, com a membres de l'APELLC, han publicat a l'espai que l'entitat té reservat al *Diari de Tarragona*, el primer sobre Ramon Amigó amb motiu de la publicació del llibre *Ramon Amigó, pedagog del territori*, de l'historiador Xavier Trill (<http://www.diaridetarragona.com/noticia.php?id=20403>);

i el segon sobre la reducció de l'oferta informativa en valencià (<http://www.diaride.tarragona.com/noticia.php?id=17795>).

6.12 Taules rodones

L'activitat relacionada amb la presència al territori i amb la dinamització de l'entorn cultural immediat també ha tingut concreció en la participació de membres del Departament en taules rodones com les següents:

Miquel Àngel Pradilla ha participat en la taula rodona «Present i futur de la nostra llengua: com podem avivar la flama?», organitzada per les entitats promotores de la 45a Renovació de la Flama de la Llengua Catalana. Hi ha participat també Isidor Marí Mayans, sociolingüista i president de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, i Joaquim Mallafré Gavalrà, traductor i lingüista. Moderadora: Anna Saperas, directora del Centre de Normalització Lingüística de l'Àrea de Reus Miquel Ventura. Reus, Centre de Lectura de Reus, 18 de febrer de 2014.

Montserrat Palau ha participat en la taula rodona «Xavier Romeu, professor i lingüista», organitzada en el marc del Simposi Xavier Romeu: Vida, Obra i Compromís Polític. Barcelona, Espau Vilaweb, 5 i 6 de juliol de 2013.

Xavier Rull ha participat en la taula rodona «Immersió lingüística?». La Canonja, Ateneu Popular La Mina, 25 d'octubre de 2013.

Jordi Ginebra ha participat en la taula rodona sobre aspectes de la llengua de Salvador Espriu, organitzada en el marc del II Simposi Internacional Salvador Espriu «Després de La pell de brau». Moderador: Sebastià Bonet (UB). Altres participants: Jordi Cornellà-Detrell (University of Glasgow) i Albert Pla Nualart (lingüista i responsable de llengua del diari Ara). Universitat Autònoma de Barcelona, 13-15 de novembre de 2013.

Agnès Toda ha participat en la taula rodona «Els aplecs de Paret delgada, la Selva del Camp 1959-1964», amb Joaquim Masdeu Guitert i Mireia Massana Cogul, organitzada en el marc del cicle Testimonis: Memòria d'un Passat Recent. Moderada per Isidre Fonts i Masdeu. Reus, Arxiu Municipal de Reus, 7 de novembre de 2013.

6.13 Mitjans audiovisuals

I amb aquestes col·laboracions als mitjans de comunicació audiovisuals i en altres productes audiovisuals: Emili Samper ha estat el convidat de l'espai *Lletres* de Tarragona Ràdio del dia 30/01/2014, amb motiu de la publicació del llibre *De l'anarquisme al folklore. Cels Gomis i Mestre (1841-1915)*.

Margarida Aritzeta ha estat entrevistada al programa *Entre hores* de Ràdio 4 amb motiu de la publicació del llibre *Bandoler* (3 de març de 2014).

Margarida Aritzeta, amb la coordinadora del volum, Anna Maria Villalonga, ha estat entrevistada a Ràdio 4 amb motiu de la publicació d'*Elles també maten*, recull de relats de gènere negre (18 de desembre de 2013).

Carme Oriol ha participat en el programa *De ben a prop* de la Cadena Ser de Tarragona-Reus (31 d'octubre de 2013).

Montserrat Palau participa en la taula rodona «Derbi de variants del català», del programa *Divendres* de Televisió de Catalunya (10 d'octubre de 2013).

Francesc Massip és convidat al programa de Catalunya Ràdio "Les mil i una nits de M.P.Janer" per parlar de la reedició de *Sexe i Cultura a Mallorca* de Gabriel Janer Manila (5 desembre 2013).

Francesc Massip és convidat al programa *Atención Obras* de TVE (LA 2), per parlar del teatre popular, els Pastorets i el Pessebre Vivent. Guió i realització, Maitte Guisado, emès el 10-I-2014: <http://www.youtube.com/watch?v=A7T4ir3k_I&feature=youtu.be>

Francesc Massip és convidat al programa de Catalunya Ràdio "Les mil i una nits de M.P.Janer" per parlar de *l'Speculum al foderi*, un tractat d'andrologia del s. XIV (13 de març 2014).

6.14 Presentacions de llibres

El treball d'extensió universitària s'ha traduït també en el fet que els membres del Departament han estat cridats com a ponents de les presentacions de llibres següents:

Jordi Ginebra ha presentat el llibre *El plurilingüisme en la literatura catalana*, d'Albert Rossich i Jordi Cornellà. Tarragona, 19 de juny de 2014, Llibreria de la Rambla.

Margarida Aritzeta, amb Joan-Elies Adell, director de l'Espai Lull (representació de la Generalitat de Catalunya a l'Alguer) i exprofessor de literatura de la URV, han presentat el llibre *La tercera illa. Poesia catalana de l'Alguer (1945-2013)*, coordinat per Joan-Elies Adell. Tarragona, Llibreria de la Rambla, 13 de juny de 2013.

Jordi Ginebra ha presentat el llibre *Ramon Amigó, pedagog del territori*, de Xavier Ferré. Tarragona, Sala d'Actes dels Serveis Territorials de Cultura de la Generalitat, 12 de febrer de 2014; Tarragona, Facultat de Lletres, 9 d'abril de 2014.

Montserrat Palau ha presentat el llibre *Medusa*, d'Isabel Ortega. Tarragona, Museu d'Art Modern de Tarragona, 21 de juny de 2013.

Joana Zaragoza ha presentat el llibre *Les guerres del pare*, de Pere Rovira. Tarragona, Llibreria La Capona, 14 de novembre de 2013.

Magí Sunyer ha presentat el llibre *De l'anarquisme al folklore. Cels Gomis i Mestre (1841-1915)*, d'Emili Samper. Tarragona, Llibreria de la Rambla, 16 de gener de 2014.

Magí Sunyer ha presentat el llibre *Ernest Casajuana*, d'Albert Ventura. Reus, Centre de Lectura, 28 de febrer de 2014.

Magí Sunyer ha participat en la presentació de les obres de teatre de Lurdes Malgrat i Joan Cavallé publicades en la col·lecció Off Cartell, dirida per Albert Mestres. Tarragona, Llibreria de la Rambla, 13 març de 2014.

6. 15 Participació en jurats de premis i concursos

L'extensió universitària també s'ha traduït en la participació en jurats de premis i concursos:

Montserrat Corretger ha estat membre del Jurat del Premi de Recerca de Batxillerat atorgat per la Facultat de Lletres de la URV (maig-juny 2014).

Montserrat Palau ha estat membre del jurat de la XV Beca d'Investigació Lucius Licinius Sura. Consell Comarcal del Tarragonès, 9 octubre 2013.

Montserrat Palau ha estat membre del jurat de la Beca d'Investigació Artur Bladé Desumvila. Consell Comarcal de la Ribera d'Ebre, 2013.

Montserrat Palau ha estat membre del jurat del premi de novel·la Andròmina. Premis Octubre. Fundació Ausiàs March i Editorial Tres i Quatre. València, 25-26 d'octubre de 2013.

Montserrat Palau ha estat membre del jurat del Premi d'Assaig Breu Josep Irla. Fundació Josep Irla, Barcelona, març-abril 2014.

Montserrat Palau i Magí Sunyer han estat membres del jurat dels premis literaris de la Defensa Agrària de la Selva del Camp, maig 2014.

Magí Sunyer ha participat com a membre de la junta de l'AELC en els Premis de la Crítica Valenciana. Alacant, 6 i 7 de juny de 2014. I en els premis Premis Cavall Verd 2014. Palma de Mallorca, 5 i 6 d'abril de 2014.

6.16 Altres activitats rellevants

A més, els membres del Departament realitzen altres activitats rellevants d'assessorament, tutoria o pertinença a societats científiques i professionals:

Jesús Carruesco i Joana Zaragoza són, respectivament, secretari i vicepresidenta de la Societat Catalana de Teatre Grecollatí.

Jordi Ginebra ha participat com a representant del Departament en les reunions del Ple Institucional i Social per al Foment de l'Ús de la Llengua Catalana al Camp de Tarragona.

Joan Martí Castell ha estat designat membre del Consell Social de la Llengua de Signes Catalana de la Generalitat de Catalunya, en representació de l'Institut d'Estudis Catalans, i és ponent del projecte de normativització i normalització de la Llengua de Signes Catalana de l'Institut d'Estudis Catalans.

Francesc Massip és membre de la Comissió Científica i de la Comissió Executiva del Projecte de Recerca sobre les Arts Escèniques Catalanes (PRAEC), impulsat per l'Institut del Teatre de Barcelona, amb la concurrència de totes les universitats de l'àmbit català i la Xarxa Lluís Vives. El projecte ha de concretar una Enciclopèdia i una Història de l'Espectacle Català.

Montserrat Palau és membre del consell assessor editorial de la col·lecció Dones d'Avui de l'editorial Tres i Quatre de València.

Montserrat Palau ha estat tutora (redacció d'informes de seguiment i de validació) del treball guanyador de la XV Beca d'Investigació Lucius Licinius Sura del Consell Comarcal del Tarragonès, «Els inicis del cinema al Tarragonès», de Pedro Nogales i José-Carlos Suárez, 2014.

Laura Villalba condueix la Trobada del Club de Lectura Ribera d'Ebre amb el llibre *L'últim patriarca*, de Najat El Hachmi. Flix, Biblioteca Municipal «Artur Bladé i Desumvila», 27 de setembre de 2014.

Magí Sunyer ha estat l'encarregat de la tria de textos de la lectura d'En Veu Alta de les novel·les sobre la Guerra de Successió de Ramon Pallicé i Xavier Carreras. Reus, Centre de Lectura, 20 de maig de 2014.

Joana Zaragoza és la representant de la URV a l'Institut Interuniversitari d'Estudis de Dones i Gènere.

Joana Zaragoza és vicepresidenta de la Societat de Teatre Grecollatí.

Montserrat Corretger és avaluadora externa de la revista *Els Marges*.

Montserrat Corretger és avaluadora externa de la revista *Llengua & Literatura*.

Montserrat Corretger és membre del Comitè Científic i de la Junta de la Societat Narcís Oller.

Jordi Ginebra i Magí Sunyer són membres del comitè editor de les obres completes de Narcís Oller (Cossetània Edicions).

Jordi Ginebra és vocal de la Comissió Permanent del Premi Internacional de Recerca en Filologia Catalana Joan Solà (des del 2009).

Jordi Ginebra és avaluador extern de les revistes *Caplletra* i *Terminàlia*.

Jordi Ginebra és membre del consell de redacció de la revista *Quaderns de Lingüística*.

Jordi Ginebra és representant de la URV en el Comitè Científic i en la Junta de Govern de la Societat Narcís Oller.

Jordi Ginebra és membre del consell assessor de la revista *Kesse*.

Francesc Massip és membre del consell de redacció de la revista *L'Immagine Riflessa. Testi, Società, Culture*, de la Università di Genova.

Francesc Massip és des de 2007 representant extern especialista de la Permanent del Consell Tècnic Avaluador de la Carrera Universal (Àmbit de Dramatúrgia / Teoria i Història) de l'Institut del Teatre de la Diputació de Barcelona.

Anna Montserrat, Roser Llagostera, Elga Cremades i Jordi Ginebra han estat vocals correctors de les proves d'accés a la universitat; Anna Montserrat i Jordi Ginebra han estat correctors de les proves d'accés per a més grans de 25/45 anys.

Anna Montserrat és membre de la Comissió de Llengua i Literatura de l'Institut d'Estudis Vallencs.

Anna Montserrat és membre del consell de redacció de la revista *BValls de Lletres*.

Marina Navàs col·labora des de 2006 en l'edició de la revista d'estudis medievals *Mot so Razo*, dirigida per Míriam Cabré i coeditada pel Centre d'Estudis Trobadorescos de Castelló d'Empúries i l'Institut de Llengua i Cultura Catalanes de la Universitat de Girona.

Carme Oriol és membre del Consell de Cultura Popular i Tradicional. Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. (DOGC núm. 5183-29/07/2008).

Carme Oriol és membre del consell editorial de la revista internacional *Fabula. Journal of Folktale Studies* (Berlín: Walter de Gruyter).

Montserrat Palau és membre del consell assessor de la revista *Feminismos* de la Universitat d'Alacant.

Montserrat Palau és *contributing editor* de la revista *Feminist Europa*, de la WISE-German Foundation of Gender Studies, Heidelberg.

Magí Sunyer és president de la Societat Narcís Oller.

Miquel Àngel Pradilla és director de la Xarxa Cruscat de l'Institut d'Estudis Catalans.

7. Altres

7.1 Reconeixements i distincions especials

Margarida Aritzeta ha guanyat el Premi Barcanova de literatura infantil i juvenil, dotat amb 18.000 euros, per la novel·la *El vol de la papallona*.

Joan Martí Castell ha estat nomenat acadèmic d'honor de l'Euskaltzaindia, la Reial Acadèmia de la Llengua Basca, a proposta unànime de la junta de l'entitat.

Joan Martí Castell ha estat elegit pregoner de la Festa Major de santa Tecla de Taragona 2013.

Magí Sunyer ha obtingut el Premi Crítica Serra d'Or de teatre per l'obra *Sàfira* com a millor text dramàtic publicat el 2013.

Emili Samper ha obtingut el 29è Premi Valeri Serra i Boldú, considerat el guardó més important de cultura popular catalana, amb el treball «Les rondalles de Cels Gomis i Mestre: edició, catalogació i estudi».

Obres de creació

Margarida Aritzeta ha publicat la novel·la *Bandoler*, Valls, Cossetània, 2014.

Margarida Aritzeta ha publicat la novel·la *La nit de la papallona*, Barcelona, Barcanova, 2014.

Margarida Aritzeta, amb altres autores, ha publicat *Elles també maten*, recull de relats de gènere negre coordinat per Anna M. Villalonga, Barcelona, Llibres del Delicte, 2013. El llibre va ser presentat el 18 de desembre de 2013 a Barcelona.

Magí Sunyer ha publicat l'obra teatral *Safira*, Barcelona, Rema, 2013. El llibre va ser presentat el 13 de març a la Llibreria de la Rambla de Tarragona.

Magí Sunyer ha publicat el llibre de poemes *Vacances* (Valls, Cossetània Edicions, 2014). L'obra va ser presentada a la Llibreria de la Rambla, el 22 de maig de 2014, per Maite Blay, amb lectura de versos de Dolors Juanpere.

Altres

Marc Llaurador Anglès, graduat en Llengua i Literatura Catalanes per la URV el 2013, ha estat premiat per la revista *Serra d'Or* en la convocatòria Crida als Escriptors Joves (modalitat C) per una síntesi del seu treball de fi de grau. El premi inclou la publicació de l'estudi, que ha aparegut, amb el títol «La revista *Pàtria*: Modernisme i catalanisme a Tarragona», al número de *Serra d'Or*, corresponent al mes de maig (núm. 653, pp. 21-24).

8. Actuacions d'avaluació i millora

Els objectius del Departament eren servir-se del Pacte de dedicació i de les enquestes ordinàries que planifica la URV per procedir a un treball d'avaluació en conjunt de la docència i la recerca dels membres del Departament. Aquesta feina ha estat realitzada.

9. Activitats de responsabilitat social

El Departament ha complert totes les activitats de responsabilitat social que tenia previstes en la seva planificació estratègica: participació en el Ple Institucional i Social per al Foment de l'Ús de la Llengua Catalana al Camp de Tarragona, participació en el II Pla d'Igualtat de la URV (a través de Joana Zaragoza i Montse Palau, membres del Consell Assessor de l'Observatori de la Igualtat), col·laboració amb l'Associació de Professionals i Estudiosos en Llengua i Literatura Catalanes en l'organització d'activitats, participació en la Coordinadora d'Estudis de Filologia Catalana (grup de treball de la Xarxa Vives), col·laboració amb ajuntaments, centres d'estudis i entitats culturals en la presentació de llibres, organització de taules rodones i altres activitats (ja detallades en altres apartats de la memòria).

10. MEMÒRIA ECONÒMICA DE L'EXERCICI 2013

3600000 – Pressupost corrent Departament de Filologia Catalana			
	Ingressos (01/01/13)	Despeses	Romanent (31/12/13)
Cap.1 Despeses de personal	200,00	200,00	0,00
Cap. 2219 Material fungible	15.882,36	15.648,52	233,84
Cap. 48 Becaris	5.505,00	5.433,24	71,76
Cap 626 Material inventariable	2.226,79	2.226,79	0,00
TOTAL orgànica	23.814,15	23.508,55	305,60

Les despeses del pressupost corrent van dirigides als membres del Departament (professorat, personal becar i PAS) i es destinen comprar material d'oficina i fer inscripcions a congressos, etc.

3600124 - Cànon Departament de Filologia Catalana			
	Ingressos (01/01/13)	Despeses	Romanent (31/12/13)
Cap. 2	323,04	323,03	0,1
TOTAL orgànica	323,04	323,03	0,1

3600055 – Pla estratègic			
	Ingressos (01/01/13)	Despeses	Romanent (31/12/13)
Cap. 2269	2.608,71	2.608,71	0,21
TOTAL orgànica	2.608,71	2.608,50	0,21

Els diners del Pla estratègic s'han destinat al pagament de la beca PFRecerca d'Ag-nès Toda i despeses de publicació i distribució.

3600128 – Premi d'activitat acadèmica			
	Ingressos(01/01/13)	Despeses	Romanent (31/12/13)
Cap. 2	1.729,41	1.535,07	194,34
TOTAL orgànica	1.729,41	1.535,07	194,34

Els diners del Premi d'Activitat Acadèmica dels professors s'han destinat a inscripcions de congressos (incloent-hi les despeses d'allotjament i les dietes) i a traduccions d'articles.